

Vlasty, sestou

3*24

JIŘÍ PELCL
JANA KOUBKOVÁ
VISUTÉ ZAHRADY
PTAČÍ SNĚM

Chytré pojištění domácnosti pomůže nejen se zabouchnutými klíči, ale i s IT podporou.

Pojištění domácnosti už se dávno nevztahuje jen na krádeže, vandalismus nebo přírodní živly.

V Allianz víme, že v životě nastává řada dalších situací, kdy vám přijde vhod rychlá pomoc. Například když řešíte poruchu domácího elektrospotřebiče, nebo čelíte invazi neodbytného hmyzu.

Ať už se potýkáte s porouchanou pračkou, nezvanými hlodavci, ale třeba i s IT technologiemi, na které si netroufáte, pomůže vám Allianz nonstop asistence. Ta je vám k dispozici 24 hodin denně, 7 dní v týdnu.

Díky pojištění MůjDomov tak máte k dispozici služby IT specialistů, řemeslníků, zámečníků, ale třeba i deratizátorů.

Pojištění MůjDomov od Allianz však myslí i na to, že s investicemi do vašeho domu či bytu a jeho vybavení, roste také hodnota vašeho majetku. A proto se vám toto pojištění vztahuje i na poruchy různých strojních a elektronických zařízení, která jsou pevně spojená s budovou. Jsou to například automatické rolety, fotovoltaika, pojezdová vrata, tepelné čerpadlo, rolovací garážová vrata či klimatizace. Jedinou podmínkou pro vyplacení pojistného plnění v případě závady takové techniky je, aby zařízení nebylo starší než 10 let a aby byla jeho hodnota započtena do celkové pojistné částky budovy.

Chraňte sebe i svůj domov.
S Allianz je to zase o něco jednodušší.

Stanislav Bernard
spolumajitel Rodinného pivovaru Bernard

Zákaz spalovačích motorů, Green Deal a emisní povolenky, kvůli kterým máme neuvěřitelně drahé energie nebo kvůli kterým se podle vlivných názorů stávají z Německa a celé Evropy rozvojové země. Celá Evropa je ovlivňována Evropskou unií a všemi kroky, které podle ní mají vést ke snížení obsahu oxidu uhličitého v atmosféře, protože ten má způsobovat globální oteplování. To je bohužel jeden z příkladů, které se berou jako dogma. Jenže nikdo vlastně neví, kde se vzaly, jestli to tak opravdu je, jen

se papouškují a ze stokrát opakované lži se tak vlastně stává pravda.

Základní otázkou je, jestli se globální oteplování děje. Druhá otázka zní, jestli na to má vliv člověk. Za prvé – ano, děje se, to kolem sebe všichni vidíme. A za druhé? Člověk na to vliv nemá, nemá a ještě jednou nemá! Je troufalost myslet si, že bychom snad mohli zasahovat do počasí a měnit ho, respektive dělat kroky, které k tomu povedou. Zatím to vede jen k tomu, že si postupně likvidujeme průmysl, jsme čím dál více odkázáni na zbytek světa, a to dobrovolně, a sami už nic pomalu nevyrobíme. Ano, máme plné supermarkety, ale jaká je kvalita těch věcí? Dokola se opakuje, že chceme naši planetu zachovat potomkům, ale tímto způsobem ji zanecháme v takovém stavu, že tu nebude co jíst. Možná se vám to zdá příliš expresivní, ale uvědomme si, z čeho budeme žít, pokud v Evropě nezůstane průmysl?

Když se podíváme na podstatu, tedy kolik oxidu uhličitého je v atmosféře, tak jde o 0,04 procenta. Při 0,02 procenta zaniká fotosyntéza neboli končí život! Je pravda, že s průmyslovou činností jeho množství o tisíce procenta roste, ale stále je to velmi zanedbatelné množství. Víme dokonce, na základě dat z vrtů do ledu na pólu, které dokážou velmi přesně určit různé hodnoty, že v minulosti byla dlouhá období, kdy teplota ovzduší šla nahoru, ale obsah CO_2 klesal. Takže je za globálním oteplováním vůbec oxid uhličitý? Stačí se podívat do Wikipedie a zjistíme, že na zemi byla doba, kdy byl obsah CO_2 více než desetinásobný než dnes. I kdybychom, jak si přeje Evropská unie, přestali produkovat CO_2 , tak za pár hodin je jeho hladina zase na původní hodnotě, protože se uvolní z mořské vody, kde je jeho obrovská zásoba. Je to zkrátka natolik komplexní problematika, že nelze tvrdit, že za vše může CO_2 a že my to změníme.

Ona celá prognóza globálního oteplování je založena na matematických analýzách, ty

ale nejsou absolutně spolehlivé. Text nazvaný Oteplovací metafyzika na blogosvet.cz podotýká, že například v roce 2007 všechny matematické modely ukazovaly, že ceny nemovitostí v USA nemohou klesnout, což se ovšem stalo a vedlo k největší finanční krizi v dějinách. Žádný matematický model pak od začátku koronavirové epidemie nepředpověděl správně vrchol ani u jedné vlny, ani nástup vlny další nebo jejich počet. Matematické modely se tedy mohou mýlit a poměrně často se také mýlí.

Upřímně nevím, kde tato lumpárna pramení. Proč si dobrovolně lžeme do kapsy, proč strkáme hlavu do oprátky a necháme se „likvidovat“ zbytkem světa. Když o této problematice hledáte informace, narazíte jen na opakování o CO_2 a zásadním vlivu na globální oteplování a ničení planety, jiným názorům se prostor nedává. K tomu je dobré si uvědomit, že funguje cenzura na evropské úrovni včetně tlaku na sociální sítě a Google, aby se tam objevovaly jen „zaručené“ zprávy.

Počasí se vyvíjí cyklicky a lidský život je příliš krátký na to, aby mohl nahlédnout na celkový trend. A z toho bohužel tento podvod vychází. Zásadní problém vidím v tom, že se nevede diskuze, že dostupné zprávy jsou opravdu jednostranné. To si pamatujeme i z dob totality. Jakmile ale skončí svobodná diskuze, otevírá se cesta do pekla. Přitom jde o to nabídnout i jiný pohled, aby lidé měli vůbec šanci se nad tím sami zamyslet. A i proto o tom píšu na tomto místě. Zkusme instantně nepřijímat to, co se nám prvoplánově nabízí, zkusme hledat více různých informací, diskutovat, přemýšlet v souvislostech, dívat se kolem sebe. Tak můžeme zachránit sami nejvíc. Největším environmentálním problémem zkrátka nejsou emise a uhlíková stopa, ale lidská nevědomost a bohužel také lidská chamtivost.

Držme se!

vlastní cestou 3²⁴

červenec — srpen — září

redakce
Stanislav Bernard, Boris Dočekal,
Zdeněk Mikulášek, Markéta Navrátilová,
Aneta Slavíková
design
Štěpán Malovec
tisk
Indigoprint, s. r. o.
vydavatel
Rodinný pivovar Bernard, a. s.

Vaše připomínky a náměty můžete zaslat na zdenek.mikulasek@bernard.cz
Magazín Vlastní cestou je registrován na Ministerstvu kultury ČR
pod evidenčním číslem MK ČR E 14164.

foto na obálce > Ptačí sněm (fotoreportáž)

obsah

04 — Jiří Pelcl
rozhovor	27 — Jana Koubová
rozhovor
10 — Jako v blbém filmu
povídka Petra Býma	31 — Pokus o optimistickou vizi
fejton Ondřeje Neffa
14 — Ptačí sněm
fotoreportáž	32 — Dawson City:
Placatá země
komiks (Jaromír 99 / J. Rudiš)
21 — Z pivovaru
novinky z pivovaru	34 — Gran Canaria
reportáž
22 — Visutá pohádková
pivovarská zahrada
lahůdka ze světa architektury	38 — Zámek ve Větrném Jeníkově
Vysočina a okolí

www.bernard.cz

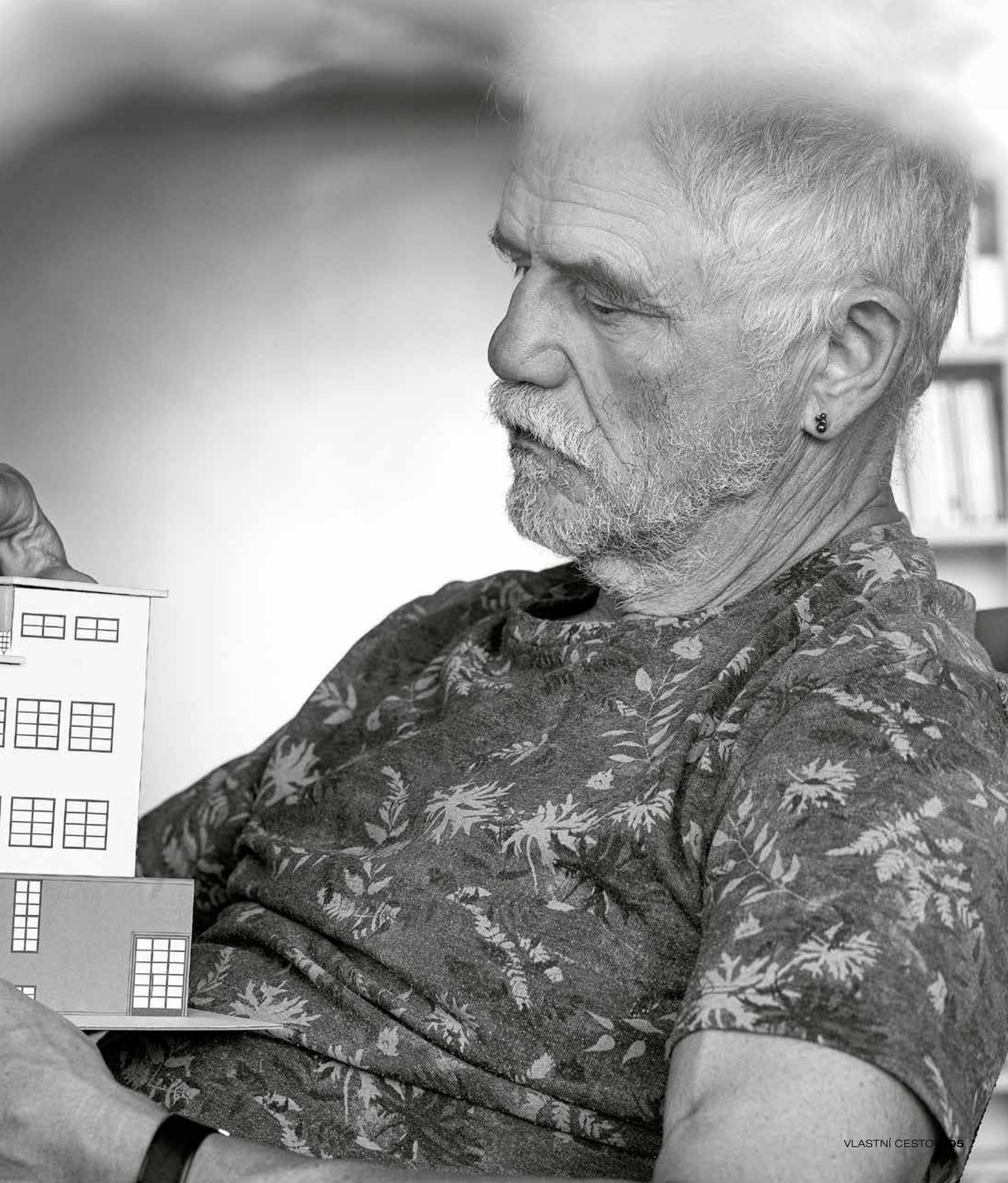
www.facebook.com/bernard.cz

Kultivovaný standard je výraz kultury

říká

Jiří Pelcl

Nechci po studentech, aby dělali jen krásné věci. Pro mě je v designu cenný princip.

Jednou jste řekli, že nejlepší design má otvírák na pivo.

Vážně by nešel udělat lépe?

Určité věci jdou těžko zlepšit – a ani k tomu není důvod. Jako třeba zrovna klasický otvírák. Vymýšlet ho znovu je jen nošení dříví do lesa. Možná až bude jednou úplně jiná lahev na pivo. Většinou jsou změny vyvolané materiálem a technologií a design na to pořád reaguje. To jen studenti si myslí, že vymyslí geniální věc, která tady ještě nebyla.

Točí se design v kruzích jako například móda?

Taky se to děje, třeba u nábytku. I když je mnohem jednodušší zahodit svetřík než vyhodit pohovku, design má v tomto s módou mnoho společného. Mění se styl, čas přináší nové vjemy, nové pohledy a některé věci mizí úplně – například knihovny, příborníky nebo vitríny na sklo a porcelán. Lidé si dnes obojí dávají do kuchyně. Ale i to se může vrátit. Změny u masy jsou vždycky mnohem viditelnější než změny u individualit – ty jsou vůči módě tak trochu imunní, mají svoji hlavu, svůj názor, svoji filozofii. A nějaká móda a to, co se nosí, je jim u zadku.

Vy ale nemáte problém designovat pro široké spektrum lidí, ne?

Spíš to dokonce dělám raději. Bohatí lidé si můžou dneska okamžitě koupit cokoli z celého světa, není to problém finanční ani logistický, proto nemám potřebu toto rozmnožovat a dělat vázy za padesát tisíc korun. Navíc mám v sobě trochu averzi vůči tomu, co se například ohledně architektury objevuje v odborných časopisech – všechno to jsou velmi drahé vily, rodinné domy opravdu bohatých lidí, protože stavění je dnes mimořádně nákladné, od pozemku po stavbu. Proto, když jsem nedávno stavěl dům uvnitř stodoly, nechtěl jsem žádné desénové výjimečnosti. Staré hospodářské stavby mají totiž úžasnou logiku, například všechno použítý materiál je z okruhu deseti kilometrů.

Tomu se říká udržitelnost.

To je ekologie. Všichni jí mají plnou hubu, ale pak si objednájí pizzu a přivezou jim jeden koláček z druhého konce města.

Řešili jste udržitelnost či ekologii i dříve? Pracovali s tím lidé ještě předtím, než jsme to takto pojmenovali?

Ono šlo spíš o určitou normalnost. Že lidem stačil standard – standard, to je výraz kultury, kdy obyčejné věci normální spotřeby jsou hezké. A ne, jak by všichni dnes řekli, designové. Vůbec ne! Design

vyšel z potřeby funkce a materiálů a standard v tom hrál velkou roli. Dnes ji má naopak čím dál menší. Všichni chtějí výjimečné věci a ještě mluví o ekologii.

Proč tohle zmizelo?

Je v tom určitý individualismus, u nás po sametové revoluci možná jako reakce na šed, kterou jsme tu měli, na nedostatek všeho kolem. Naráz všichni mají pocit, že můžou mít něco zvláštního, a jelikož je to dostupné a na internetu je celý svět, tak můžeme mít cokoli. Individualismus hraje velkou roli, standard je pro lidi moc obyčejný. Ale asi nechtějí být obyčejní, chtějí „trochu vypadat“.

Existují země či regiony, kde síla standardu pořád platí?

Myslím si, že ano, Skandinávie je dobrý příklad jakési normalnosti, možná ještě lépe řečeno střídmosti. Když si tam postavím chatu někde v lese, nemusí se objevit v magazínech a nemusí být z nejlepších materiálů z celé Evropy. Větší důraz kladou na prostředí, na vodu a lesy okolo; ne na to, že mám něco z mramoru. Protipólem je třeba italský design, který byl vždycky extravagantní, výjimečný. Ono je to dané i tím, že když si člověk ve Skandinávii neudělal dřevo na zimu, tak umrznul. Když to neudělal v Itálii, nestalo se nic moc, akorát mu byla trochu zima.

Táhnete v tomto spíš k severu, nebo k jihu?

Je mi bližší skandinávský design, určitá normalnost, onen kultivovaný standard. Bylo by fajn, kdyby standard ve společnosti fungoval v mnoha rovinách – i v kultuře celkově. Přitom třeba v divadle ho máme úžasný, snad nikde není tolik divadel jako u nás. Nemyslím jen Prahu, ale také oblastní divadla. Že by v každém malém městečku v Anglii nebo ve Francii bylo divadlo? A v Americe? To už vůbec ne.

Přitom neplatíme za kulturní národ.

Bolševik tomu samozřejmě dal obrovskou ránu. Čím dál na východ, tím je to horší – a v Rusku se to snad nevzpamatuje nikdy. Je to běh na dlouhou trať, nejen na jednu generaci. Ona se taky první republika pokaždé vymaluje v nejlepších barvách, jak v ní všechno fungovalo a všichni byli úžasní. Tak to taky nebylo.

Může v tomto pomoci obor, jemuž se věnujete?

V ateliéru v Praze-Holešovicích.

Když jím každý den na porcelánu a několikrát se napiju ze sklenice, takže mě tyto předměty ovlivňují hodně. Je úžasné chodit po Praze po ulicích a dívat se na domy okolo, různorodost architektury je v ní obrovská. Ale za mě kultura nejsou jen knihy, divadlo a muzika, ale také prostředí kolem nás. To, co je člověku blízké, v čem se pohybuje a co používá každý den.

Když se vrátíme k designu, vadí vám, když po vás někdo chce výrobek, který bude levný?

Každá firma má svoje mantinely, to je jasné, a člověk je nemůže ignorovat. Designéři několikrát navrhnu věci z materiálů, s nímž firma nedělá, což je ale blbost, tím pádem to není výrobek pro ně. Firmy mají svůj sortiment, řady výrobků, které na sebe navazují a mají

svoji logiku. Když někdo dělá nápojové sklo, nedává smysl navrhnout pro ně svítidlo, to je úplně jiný svět. Ani ho pak jejich obchodníci neumí prodat. Že vás zrovna něco napadne a je to ze stejného materiálu, neznamená, že byste to měl udělat. Vždy jde o to vyrobit daný produkt co nejlépe, za co nejlepší cenu a co nejlépe technologicky.

Chcete dělat jen krásné věci? Nebo platí, že pokud jsou věci funkční, tak jsou krásné?

Pokud tedy nejsou hnusné (*úsměv*). Aby věci byly krásné, to jsem po studentech nechtěl. Cenný je pro mě princip, přemýšlení o podstatě. Ocením, když tam vloží super myšlenku, nezvyklý materiál. Ale nutit je, aby dělali jen krásné věci, to je podle mě hloupost, pak se soustředí jen na to.

Takže je chcete naučit řemeslo a nechat si je vybrat cestu? A je design vlastně řemeslo?

Je to propojené. Technických stránek je v designu hodně, ale umění je o emocích a v designu by emoce neměly být dominantní. Design vás musí určitým způsobem upoutat, abyste si řekl, že danou věc považujete za dobrou a že byste to možná i chtěl. U obrazu to tak není. Buď ho chci, nebo ne. Designér vždycky řeší problémy, umělec nikoli.

Ten je s nadsázkou spíš vyvolává.

To také, a navíc ze sebe vyleje emoci, kdežto designér od začátku všechno navrhuje tak, aby to bylo o krok dál a ještě lepší. A takových nevyřešených věcí je... Kupte si kečup, pak s ním třepte a všechno okolo

sebe postříkáte; nikdo dosud nevymyslel dokonalou láhev na kečup.

A proč se tak často vylije z čajové konvice všude kolem horká voda?

Víte, v čem je u konvičky z porcelánu problém? Na jejím hrdle je zobáček, a ten musí být na konci tenký, proto ho před glazováním jemně setrou štětečkem – když to někdo odflákne, konvice kape. V tom je ono řemeslo: nepustit věc, dokud není dokonalá. Taky mi jednou firma věnovala konvičku na zalívání kytek, ze které voda vždycky vyprskne; vypouklé bříško by tekutinu zabrzdilo, rovně ne. Úžasnou věcí je u prototypování 3D tisk. Za pakatel si model můžu zkusit vyrobit a do takové konvičky si hned napustím vodu a uvidím, jak funguje. Dříve by ji někdo musel udělat z plechu, případně vypálit z hlíny. Studenti dnes často neumí model udělat manuálně, ale vytisknou si ho a je perfektní. Ale uříznout rovně kus papíru, to je někdy horší.

Designu se věnujete a také ho vyučujete, přitom jste vzděláním architekt. Proč ta změna?

Když jsem studoval na UMPRUM, obor se jmenoval Architektura a design, bylo to propojené. Přitom jde o dvě odlišné oblasti. Architektura je hodně komplexní a spolupracujete se spoustou lidí. V designu taky, ale kvůli navrhování talíře nebo sklenice se nepotřebuji bavit se třiceti lidmi, naopak. Zato když stavím velký dům, nebude jich třicet, spíš padesát. To je velký rozdíl. Architekti obvykle občas navrhnou třeba kus nábytku, ale aby designér vyprojektoval barák? Na to nemá. Já jsem se rozhodl pro design taky proto, že bych po škole za socialismu musel nastoupit někam do projektového ústavu, z toho jsem měl hrůzu. Navíc se stavělo jen z toho, co zrovna bylo k dispozici, podle čehož také architektura vypadala. Proto jsem se víc orientoval na design.

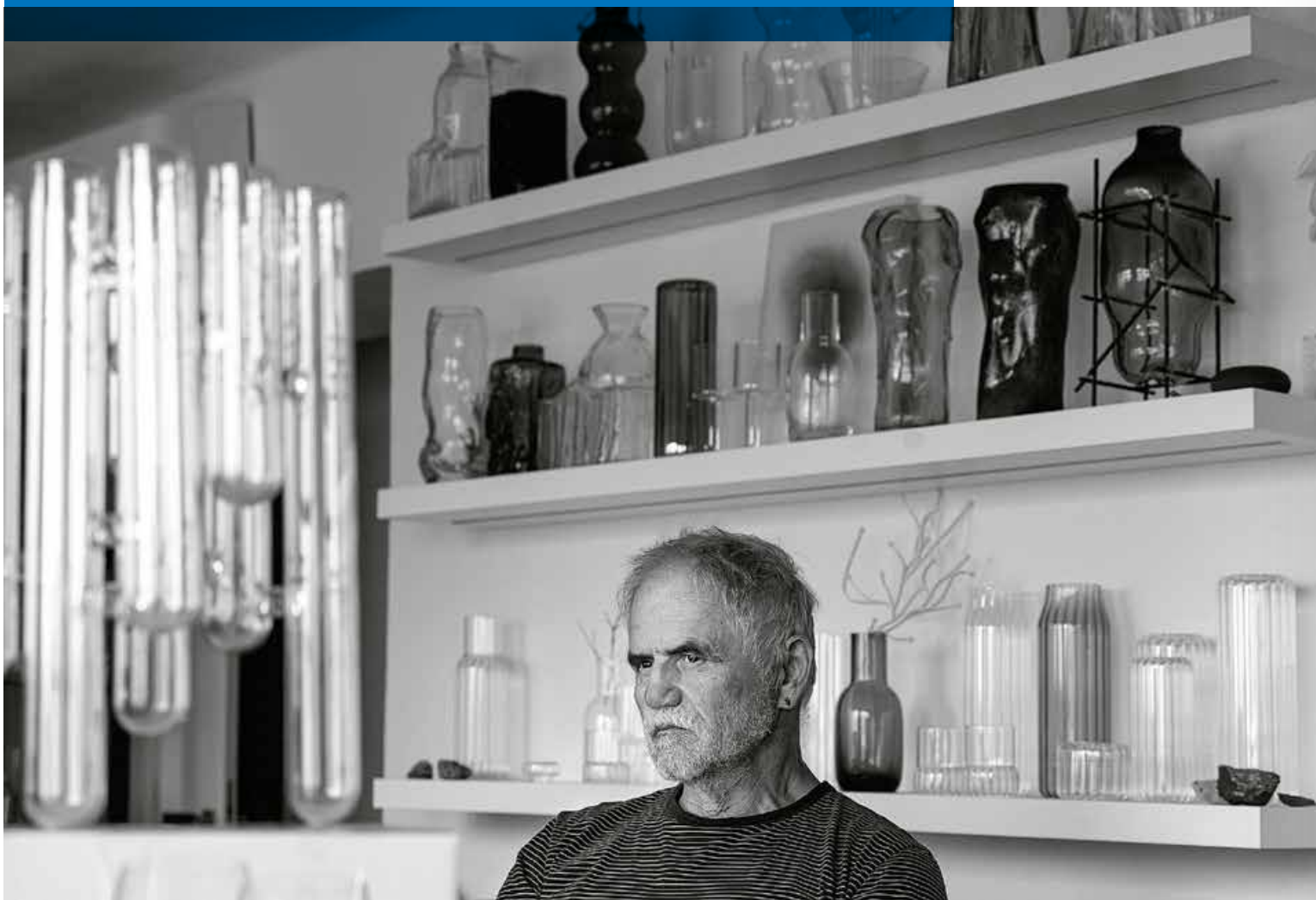
Je výhodou umět obojí? Dnešní doba směřuje spíš k extrémním specializacím.

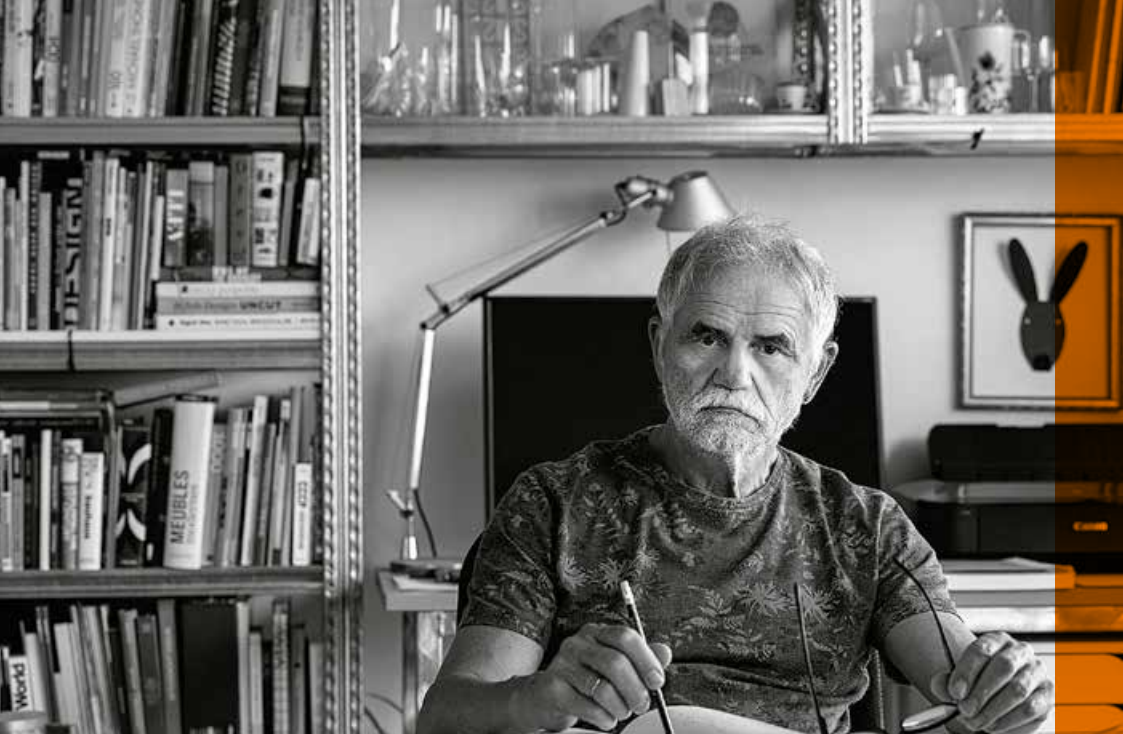
Já jsem se tomu vždycky vyhýbal, proto moje poslední velká výstava v Brně v každém sále měla vždy jiný materiál: sklo, dřevo, kov, papír, plast... Třeba sklo je úžasný materiál, ale já nechci být jen sklář, stejně jako nechci být jen truhlář. Z člověka by se stal velký odborník, ale mě by to nebavilo. Ono je kolikrát dobře, když něco neovládáte úplně dokonale, protože najednou přijдете s jiným nápadem. Expert vám řekne: Takhle se to nikdy nedělalo. Ale když se to zkusí, zjistí se, že by se to udělat dalo. Mnohdy jsou odborníci v praxi ponoření do tradičních postupů až příliš.

Snažíte se takový přístup předávat i vašim studentům?

Tohle je závislé na tom, aby měli zájem a byli šikovni manuálně. Pak není problém, jestli je něco z kovu nebo ze skla. Jen

„Ono je kolikrát dobře, když něco neovládáte úplně dokonale, protože najednou přijдете s jiným nápadem.“

JIŘÍ PELCL

prof. ak. arch. Jiří Pelcl, Dr. h. c. se narodil 22. září 1950 v Postřelmově na Šumpersku. Na UMPRUM vystudoval architekturu, věnuje se však především designu. Ještě za socialismu zakládal uměleckou skupinu Atika. Je autorem více než tří desítek samostatných výstav, obdržel přední česká ocenění včetně Czech Grand Design a má za sebou rozsáhlou pedagogickou činnost, v letech 2002–2005 působil jako rektor UMPRUM. Jeho práce jsou ve sbírkách předních muzeí, například Muzea moderního umění v New Yorku. Jak sám říká, design pro něj znamená „přemýšlet o duchu věcí“.

musí mít v sobě energii, ne si říkat: Tomu já nerozumím, to dělají kolegové vedle.

A jak může přispět pedagog?

Je to dáno i strukturou úkolů. Vždycky jsem chtěl, aby byly rozdílné materiálově i koncepčně, od rodinného domu po nádobí a nábytek. Materiál je adekvátní věci, nebudu přece dělat dřevěný talíř. Produkty jsou dnes málokdy jen z jednoho materiálu, přitom takové věci jsou úžasné. Na jedné přednášce o designu jsem studentům promítal talíře, hrnce, nádobí, košíky, nářadí. A ptal jsem se jich: Co myslíte, co mají společného? Většinou soudili, že to nějak souvisí se stolováním, ale nebylo tomu tak. Vše bylo zhotoveno z jednoho materiálu. Věci z kombinovaných materiálů je hrozně moc, přitom každá kombinace je trochu problém pro výrobu, spojovací článek je vždy komplikace. Je úžasné, že se naši předkové tomuto vyhýbali. Měli nářadí vykované z jednoho kusu železa – anebo celé ze dřeva. Kuchyňskou míchačku jen stočenou z drátů, košík spletený jen z proutí. Takové věci mám rád. Zrovna onen otvírák na pivo je buď odlitek, nebo je vyseknutý z kusu plechu. Jeden takový kovový odlitek jsem si přivezl z Anglie, ze Sheffieldu, z kolébky hutnictví a strojírenství. A pořád ho mám.

Jak člověk vlastně dospěl k předmětům každodenní potřeby, třeba ke lžici?

Jak ji musel postupně vylepšovat a upravovat až do dnešní podoby?

První musela být neforemná, vydlabaná ze dřeva. Pak zjistili, že je to škrábá do pusu, tak ji ohladili. Později pochopili, že dřevo není úplně ono, nastoupil kov a řemeslní kováři – a až přišla průmyslová revoluce, začalo se to vysekávat a lisovat pomocí strojů. Ale do toho všeho se od začátku promítla zkušenost tvaru, délky, proporcí. To je ergonomie, je daná lidským tělem, které se příliš nemění. Extravagantní design, třeba hranaté lžíce nebo uzounké vidličky, sice odráží momentální styl a módu, ale nikdy se nestanou kultivovaným standardem, který přetrvává.

Taková lžíce nebo vidlička přece postrádají svůj smysl, ne? Štvou vás podobné trendy?

Vezměte si třeba minimalismus, což je už hodně dlouho trend v interiérech. Ono je to vlastně hrozně drahé, mnohem dražší než cokoli jiného: všechno musí být precizní v detailu i v materiálu, na skříňce nemůžu mít úchytku, protože mi vizuálně „vadí“, a místo toho je tam složitý a dražší systém otevírání... Vlastně to trošičku popírá život. Já říkám, že první minimalisté byli Shakers, americká sekta, kterou jsem studoval v USA v rámci Fulbrightova stipendia. Shakers odešli koncem 18. století z Anglie do Ameriky a zakládali tam komunity, dodržovali celičkářství – proto už dnes na rozdíl od známějších

Amišů také neexistují. Principem života Shakers byla snaha být naprosto nezávislý na okolní společnosti, vyráběli věci jen pro sebe. Ano, komunity a vesnice si je pak vyměňovaly, ale všechny věci ze dřeva, z kovu i z textilu v sobě měly úžasnou vizuální jednotu. Nebyly vůbec ovlivněny trhem, Shakers šli jen po funkci, protože dekor byl tabu, v jejich myšlení a víře zbytečná věc. A pak ty věci byly krásné. Hodně mě to ovlivnilo.

Čím se inspirujete dál?

Pořád platí, že nejvíc vám dá, když se díváte na lidi okolo?

Je to tak. Opakuju, že norské fjordy a Grand Canyon jsou mi ukradené. Příroda je úžasná, někdy se vám dokonce stane, že zakopnete o kus kořene a pak zjistíte, že je docela pěkný. Ale že bych si koupil obytný vůz a jezdil se inspirovat po kempu a národních parcích, to teda ne.

A když se inspirace dostaví, co s ní?

Když o něčem přemýšlím, tak si to často kreslím. Nic krásného, jen si to rychle nahodím na papír. Někdo tvrdí, že studenti musí umět dokonale kreslit figuru a tak dále – já si tedy myslím, že to tak vůbec není, že tohle je jen stará škola. I když základy kresby jsou užitečné. Pro mě je u designéra nebo architekta kresba záznamem myšlenky. A myšlenka je důležitá.

PETR BÝM

Jako v blbém filmu

No paráda! PA – RÁ – DA! Nahlas to ale nezaznělo. Samomluvou, která se obvykle dostaví až ve vyšším věku, Jaroslav ještě netrpěl. Pocit štěstí, jaký má asi tak zlatokop, když narazí na slibné ložisko, ho nicméně zalil jak tsunami. K tomu se přidalo i tiché zadostiučinění. Teď už bylo jasné, že malá ranní hádka s manželkou se – jakkoliv to zní divně – vyplatila. Jana proti výletům do přírody víceméně nic neměla, ovšem Jaroslavův sklon opouštět pohodlné značené stezky a hledat nezmapovaná, ale o to zajímavější místa, snášela jen s velkým sebezapřením. Hlavně proto, že nezřídka se z výletu, naplánovaného na deset kilometrů, stala túra dvojnásobné délky. Však ona si odpočine a zítra trochu spořádaněji, bez dobrodružných výpadů do neznáma, někam vyrazíme zase společně, pomyslel si Jaroslav takřka láskyplně. Jeho manželství bylo dobré. Hádky, které se občas objevily, celkem rozumně považoval za něco běžného a normálního. A stejně rozumně je občas řešil odchodem ze scény, právě jako tento už třetí den krátké dovolené v Beskydech.

Vyšlapaná cesta vedoucí po nevysokém hřebeni nabízela zraku, a hlavně k fotografování, což byl Jaroslavův velký koníček, jen celkem banální lesní scénérie. Hustý porost vzrostlých borovic pořádnému výhledu do krajiny bránil. Ale jen pár desítek metrů stranou hory nabízely něco jiného. Jaroslav se ocitl na okraji rozsáhlé terénní prohlubně, kterou živly proměnily ve vysloveně pohlednou paseku. Svěže zelenému koberci vysokých travin tady sekundovaly

mohutné pařezy a spolu s nimi velké množství jakýchsi bludných kamenů, téměř zcela zanořených do země. Pohled z okraje malé skalní roklinky, kterých po obvodu takřka pravidelného kulovitého a dobře tři metry hlubokého kráteru bylo víc, nabízel dost a dost. Pro zkušeného fotografa, kterým Jaroslav byl, to představovalo jistotu, že tady udělá atraktivní snímek, který za svým reálným předobrazem nebude pokulhávat.

Ještě, že jsem nezapomněl stativ! Tohle prostě bude chtít delší čas a hodně malou clonu – rozhodl se Jaroslav, který čistě elektronickým automatizovaným fotografováním pohrdal. Proto také měl ve své výzbroji výhradně fotoaparáty, kde se jinak všemocné digitální a všudypřítomné technologie prosadily jen paměťovou kartou.

Jaroslav přehodil batoh na břicho, rozepnul zdrhovadlo a začal v jeho útrobách šátrat po stativu, který za pár vteřin vylovil. Přitom ani na chvíli z paseky nespustil oči a spíše podvědomě už hledal to nejlepší místo pro expozici. Jen mimoděk přitom udělal pár malých kroků vpřed. Takřka holá skála, která vroubila paseku kolem dokola a která byla nekonečně roky vystavena slunci, vodě, mrazu i teplu, v tom okamžiku povolila. Vnější vrstva kamene se jako pláštěv odloupla a spadla – a spolu s ní se dolů zřítil i dychtivý fotograf.

Když se Jaroslav vzpamatoval z překvapení i bezpočetných úderů, které jeho tělo a hlava utržily při pádu, jeho téměř jediným pocitem byla prudká bolest. Jejím středobodem bylo pravé lýtko a tříslu na stejné straně. Naštěstí

netrvalo dlouho a počáteční, velmi prudký nápor bolesti zeslábl do té míry, že sice ještě trochu zmámeně, ale přece jen už při plném vědomí mohl Jaroslav začít ohledávat následky nehody. To úplně první, co se ve své nové, značně nekomfortní situaci naučil, byla nutnost úzkostlivého omezení a raději spíše absolutní redukce jakéhokoli pohybu dolní části těla. Byl sice schopen se posadit, ale každá změna polohy zejména pravé nohy se projevovala prudkými ataky bolesti, která se jinak omezovala pouze na tupý a silně nepříjemný, ale přece jen jakž takž snesitelný pocit.

Takže dole je to úplně jistě zlomený – pomyslel si Jaroslav rezignovaně. A bude to lýtko nebo kotník, ale to není nic smrtelného, zauvažoval vzhledem k situaci téměř optimisticky. Horší bylo něco jiného – krev, která mu v pomalých vlnách zalévala kalhoty, jejichž rozkrok a pravá nohavice jí už byly slušně prosáklé. Zakrvácený bodec stativu, který se válel mezi jeho nohama, přitom byl jasnou odpovědí na otázku po příčině. Ale to zjevně bude nějaká žíla, zkonstatoval Jaroslav, kdyby to byla tepna, teklo by to určitě o hodně víc a s větší silou. To máš teda štěstí! Záblesk šibeničního humoru, který mu na chvíli zvedl náladu, ale rychle zmizel v nenávrtnu. A to v okamžiku, kdy si vzpomněl na svůj telefon – ten dnešní maják naděje pro všechny nehody a katastrofy. V kapsičce flanelové košile, kde měl být, nebyl a ani nikde jinde na dohled. Teprve za krátkou chvíli ho Jaroslav po sérii pomalých a doslova filigránských, ale přesto bolestivých posunech těla vydoloval zpod sebe, ovšem byl rozlomený na dva kusy a tedy beznadějně nefunkční. Na Jaroslavově tváři to vyvolalo mrzutý pošklebek. Bylo očividné, že odtud žádnou spásu nelze očekávat. Jeho další úvahy ale rozladění z rozbitého telefonu přece jen trochu vylepšily. Nikdy si nezapomněl uložit si do paměti základní topografické poměry míst, kam se vydával. Nezapomněl na to ani tento den a tak věděl, že téměř paralelně se stezkou, kterou trochu nešťastně opustil, vede jiná výletní cesta. Ta podle jeho odhadu měla být od něj vzdálená pár set metrů, přinejhorším půl kilometru. To dáš, Járo! – utěšoval se v duchu. V tomto ohledu v něm jistý optimismus vzbuzoval i fakt, že paseka, na jejímž okraji se právě nacházel, byla – jak si pamatoval – víceméně rovná a hladká. To, co viděl teď, tento předpoklad potvrdovalo. Pro pomoc se bude muset

kvůli zlomenině plížit nebo spíše plazit, protože na nohy se nepostaví, a z tohoto hlediska byl takový terén nespornou výhodou. „Tak si teď trochu odpočineme a pak plížením vpřed, chlapče. Jinak to nepůjde!“ V tu chvíli se Jaroslav už samomluvě nebránil. Chtěl tak sám pro sebe trochu zmírnit neradostnou situaci, v níž se během kratičkých chvilky ocitl. Vzápětí ho ale pohled na mokvající kalhoty přesvědčil, že moc času na nějaké sbírání sil nemá. Z četných školení první pomoci si matně pamatoval, že silně krvácející zranění se řeší podvázáním směrem k srdci a tam, kde to nejde, alespoň tlakem na ránu. Bylo ovšem jasné, že pro něj nepřipadá v úvahu ani jedno, ani druhé.

Jaroslav odvrátil pohled i mysl od svého těla a podíval se směrem k pasece, už vyhlížel trasu, kterou za chvíli bude trochu nedůstojně zdolávat – a v tom okamžiku se mu skoro zastavilo srdce. Současně se v jeho hlavě začal promítat zrychlený film vzpomínek na průběh jedné z nesčetných porad na ministerstvu životního prostředí, kde byl zaměstnaný. Ta patřila k těm, kde se leccos podstatného říkalo, ale nic nerozhodovalo; výstupy takových sezení sloužily jenom jako jakési nutné podloží pozdějších skutečných rozhodnutí, proto probíhala v celkem pokojné atmosféře.

Šéf přelétl pohledem všechny přítomné a pak se zadíval přímo na Jaroslava. Ten věděl, co se od něj očekává – ukončit celou diskuzi důvtipně formulovaným zápisem, který nikoho nepopudí a poskytne všem přítomným šanci prosadit to své příště.

Jaroslav se zaměřil na mladíka poněkud neupraveně vzhledu, který u dlouhého stolu zastupoval neziskový sektor, v tomto případě jako obvykle velmi agilní. „Podívejte se, nechci se vracet k tomu, co tady bylo dnes řečeno, ale máme opravdu jistotu, že už jsou i v Beskydech?“ Odpověď ovšem už předem tušil. „Prosím vás, já vám nebudu dělat přednášku o našich metodách. Prostě jejich výskyt berte jako nezvratný fakt! Proboha, žádný div, vždyť už leta jejich přítomnost potvrzuje monitoring v Polsku a na Slovensku. A znovu zdůrazňuji, že takový rozvoj biodiverzity Beskyd je ze všech možných úhlů pohledu nanejvýš žádoucí,“ odvětil popuzeně mladý ekolog.

„No, v tomhle by s vámi asi všichni nesouhlasili,“ vmísil se do hovoru holohlavý muž středního věku, starosta jedné z beskydských obcí, který na ministerském sezení zastupoval

místní samosprávu. „Víte, s medvědy se u nás asi nikde jinde v Česku už tak nějak nepočítá. Život, myslím hlavně hospodářský, ale nakonec i společenský, už je zkrátka jinde. Taky proto u nás už snad dvě staletí medvědi nejsou. Prostě vymizeli stejně jako vlk, rys nebo i divoká kočka. S dnešní živočišnou výrobou, mluvím tady o chovu hospodářských zvířat, jsou takoví dravci, a to i ti malí, neslučitelní. A medvěd zrovna malý není. To je jednoduchá rovnice, buď oni, nebo ovce a krávy. Už dnes je těch škod dost. A to nemluvím o ohrožení lidí, domácích i turistů, kterých je u nás v zimě, v létě dost a dost.“

„Legislativa s nějakými hospodářskými ztrátami počítá a na rozdíl od jiných položek v našich plánovaných výdajích na to máme i potřebné fondy,“ snažil se ulomit hroty rodícího se střetu šéf. „A jsou pro lidi opravdu nebezpeční? Nevzpomínám si na žádný takový incident...?!“

„Ále, to víte – lidi jsou jako vždycky vyjevený víc, než je nutný,“ odpověděl mu rozložitý chlapík, jehož lidová mluva, bohatý vous a zelená kamizola neklamně deklarovala profesi – na poradě zastupoval myslivce. „Zase na druhou stranu, medvěd teda není žádný velký kamarád! Je to prostě velká šelma, akorát že před lidma nejčastěji uteče. Jo, ovce v ohradě, který se nemají kam vrtnout, to je samozřejmě jiná! Ale normálně by snad jen samice s mláďaty mohla být agresivní. Ale lidi si holt taky musejí dávat trochu pozor a jít jim z cesty. Žádný potvrzení, že se nic nestane, vám nikdo dát nemůže. Příhodí se leccos, někdo může mít prostě smůlu!“

Tak tu já teda zjevně mám, pomyslel si odevzdaně Jaroslav, když se zase duchem vrátil do přítomnosti. Jeho myšlenky potom nabraly překotný a zmatený spád. Přitom sledoval zvíře, které zdánlivě bez nějakého úmyslu či cíle neuspěchaným tempem na pasece doslova lekovalo. Očichávalo to, co ho nějak zaujalo, občas tlapou rozhrnulo hlínu a čenichem v odkryté zemině ještě dále rylo. Každý jeho pohyb se odrážel na vlnění velkých svalů pod světle hnědou kůží. To spolu s celkovou mohutností jeho těla vzbuzovalo téměř ohromující dojem síly a energie.

Proboha, co budu dělat, jestli se to zvíře dočenicchá a dovalí až sem? To se mu teda už nevyhnu! I kdybych se stavěl na hlavu, jakože nebudu, vždyť se nemůžu ani hnout! Tak mám dělat mrtvého? A co když mě opravdu

začne trhat na kusy? To pak člověk už jenom čeká na konec? Jako v tom filmu s DiCapriem, to bylo hrozný jenom na pohled! Vnímá člověk přítom tu bolest, nebo snad omdlí a je mu už všechno jedno? Proboha, přece neskončím takhle! To není možný, nežiju v nějakým pralese! Tedy – možný to asi je, vždyť vidíš! V Jaroslavově mysli takové úvahy a představy rychle střídaly jedna druhou. Všechny měly jedno společné – panický dusivý strach a současně pocit jakési neskutečnosti a absurdity.

Nebezpečí útoku velké šelmy, které, jak si nakonec dobře uvědomoval, přes všechnu neuvěřitelnost celé situace bylo skutečné, nicméně nebylo jediným Jaroslavovým problémem. Cítil, jak jeho kalhoty dále vlhnou. Když přestal sledovat medvěda a soustředil se na sebe, bylo mu zjevné, že krev z jeho těla neúprosně rychle utíká dál a čas stejně neúprosně běží.

Když stočil po chvíli zrak zase ven, medvěd byl pryč. Myslet na výhru se ale ještě neodvažoval. Bohužel, a to bylo Jaroslavovi jasné, byl perimetr jeho výhledu na paseku značně úzký. Ležel

až v zadní části té zatracené roklinky, takže to, že zvíře zmizelo z dohledu, ještě nic nemuselo znamenat. Možná se k němu medvěd blíží z boku, taky už může být jen kousek o něj. I přes tyto málo povzbudivé úvahy se Jaroslav začal milimetr po milimetru posouvat vpřed. Úsilí, které ho každý pohyb stál, skoro přehlušilo i bolest, když ta se nyní vysloveně koncentrovala do pravého lýtko. Na medvěda ale ani přítom nezapomněl. Když se blížil k ústí rozsedliny, odkud už bude vidět na celou paseku, záměrně hleděl jen do země – aby případný smrtící útok přišel nečekaně a zasáhl ho hned a snad i definitivně.

Když konečně vzhledl, neviděl nic. Medvěd prostě na pasece už nebyl. Takový pocit úlevy a krystalického štěstí Jaroslav nikdy v životě nezažil. „Snad dobrý. A teď se do toho dej, Járo!“ řekl si opět nahlas, aby v ještě stále dosti fatální situaci povzbudil sám sebe. A pak se – s nijak nepotlačovaným sténáním, občasnými kletbami a slzami v očích – začal pomalu plížit tím směrem, odkud očekával záchranu.

Pohřeb byl pěkný, projevy i hudba jaksepatří, přišlo i dost lidí. Cesta ministerské delegace zpátky do práce proběhla téměř beze slova. Truchlivou atmosféru narušil až šéf v okamžiku, kdy vystoupili z výtahu a s viditelnou váhavostí se chystali rozejít do svých kanceláří. „Hele, lidi, pojďte ke mně na panáka. Já se z toho furt nějak nemůžu vzpamatovat. Pít na pracovišti se teda nemá, ale dneska...“

Když byly sklenice plné, slova se zase ujal šéf, když zvedl ke stropu tu svou: „Tak ať je tam Jardovi dobře!“ Hned potom hlasitě vzlykla jeho mladičká sekretářka, která se pláči neubráníla ani v pohřební síni: „Když mně je to tak hrozně líto... Měla jsem Jardu opravdu ráda, byl takový... hodný a vůbec! Bude mi scházet!“ Leckomu v místnosti v tu chvíli proběhla hlavou myšlenka, že scházet bude Jaroslav všem, a to hlavně kvůli schopnosti spory všeho druhu decentně uhlazovat a problematická rozhodnutí odkládat na vhodnější čas.

„Měli jsme ho rádi všichni,“ reagoval šéf a neobratně pohládl svou asistentku po rameni. Pak se rozhlédl po přítomných: „Ale prosím vás, já pořádně ani nevím, co se Jardovi vlastně stalo. Člověk si to chce nějak dát dohromady, ukončit to, nebo tomu porozumět... já nevím, jak to říct. Na parte stálo, co se v takových případech obvykle píše, že jako tragická smrt! To si umím představit na silnici, ale nějak se mi to nerýmuje s výletem do hor. Víme někdo něco víc? Co se Jardovi v těch Beskydech vlastně přihodilo?“

Slova se po rozpačitém odkašlání ujal Marek z oddělení evidence. „Tak já jsem po pohřbu chvíli mluvil s jeho ženou. My se trochu známe, chodili jsme na stejnej gympl. A ona mi to vylíčila. Jarda prostě na túře spadl z nějaký skály!“ A po krátké odmlce pokračoval: „Asi spíš teda skalky, protože to ho nezabilo. Myslím jako to, že odněkud spadl. Ale zlomil si při tom nohu a ještě si nějak nešťastně, říkala stativem, probodl stehenní tepnu. Takže dost silně krvácel. Snažil se nějak dobelhat tam, kde chodili lidi, ale právě asi jak krvácel, tak to nedokázal. Po cestě asi omdllel a pak... už nic. Jana říkala, že ho našli snad sto metrů od normální turistický stezky. Prej docela frekventovaný. Ale není sezóna, navíc všední den a bylo to dopoledne... Objevili ho až k večeru, nějaký školní výlet. Ale to už nebylo nic platný. No, Jarda bohužel šel na vejlet sám, i když podle Jany

to zase nebyla nijak zvlášť odlehlá lokalita. Prostě smůla! Umřel jen pár kilometrů od penzionu, kde bydleli.“

„Tak ano, blbý teda, ale co mobil?! Proč nikoho nezavolał, to mobil neměl? Nebo tam nebył signál?“ podivil se Denis, mladý muž, který sice přímo v oddělení nepracoval, ale na pohřeb šel z důvodu jakési generační sounáležitosti vybudované během letmých setkání a konverzací v restauracích, kam zaměstnanci ministerstva chodili obědvat.

„No právě – to by pochopitelně napadlo každého, že jo! Ale ten se mu bohužel celej rozbil, jak padal z tý skály.“

Nikdo k tomu už neměl co dodat. V kanceláři tak stejně jako po cestě z krematoria zavládlo smutné bezradné ticho. Po pár desítkách vteřin, které ubíhaly hodně pomalu, ho prolomil zase šéf, který tak malou tryznu ukončil. „Takže když to tak všechno sečtu – mladej zdravěj chlap si v hustě osídlené oblasti střední Evropy vyjde na normální malej výlet. V horách, kde se běžně pohybují místní lidé i turisté, navíc v blízkosti stezek, kde zase v zásadě celý den někdo chodí. A všude je samozřejmě možný volat. V průběhu téhle vycházky se poraní, blbě, ale zase nijak fatálně, pár set metrů od lidí,

teda jejich domů a tak. Od zdravotníků a záchraný ho tak dělilo pár desítek minut. A to všechno se stalo za bílého dne a v létě. A přesto všechno Jarďa na to skoro banální zranění zemřel. To je neuvěřitelný!“ Šéf pohledem přelétl všechny přítomné, nadechl se a svou řeč dokončil: „Já vám řeknu, to je jak v nějakým přitroublým hollywoodským thrilleru. Ale ne, kdepak, to kecám! V Americe by něco takovýho nenatočili, tam při všem tom komerčním idiotismu jakýs takýs smysl pro realitu mají. Takže opravuju: to je příběh jak z nějakýho hodně blběho českýho filmu!“

Z bývalého fotbalového hřiště na pražském Smíchově se po okolí linou zpěvy a zvuky rozličných druhů z ptačího světa. Začalo to znenadání koncem června. Skřivan, poštolka, vrána, holubice, dudek a další. A všichni na jednom místě! Pravidelnost, která je přerušena jen v době oběda, však napovídá, že to asi nebude matka příroda, která za úkazem stojí. A velká dřevěná „budka“ s nápisem Divadlo bratří Formanů, jejíž střecha vykukuje zpoza plotu, prozrazuje, kdo v tom má drápky.

Ptačí sněm

Tak se jmenuje zbrusu nový divadelní kus, který bude mít světovou premiéru na podzim letošního roku a jenž se začal právě zkoušet (viz fotografie). Představení inspirované dávným perským eposem F. M. Attára i divadelní adaptací Jeana-Clauda Carrièra do vlastní podoby upravil Petr Forman ve spolupráci s Ivanem Arsenjevem a výtvarníkem Josefem Lepšou. Ptačí svět vytváří svůj vlastní jazyk, založený především na výrazné výtvarné stránce, atmosféře, kostýmech a scénografii. Zásadní roli bude hrát i originální hudba, zkomponovaná pro toto představení. Vedle tradičních prostředků, jako jsou loutky a masky, hojně pracuje i s moderními technologiemi. Hlásí se tak k tradici propojení divadla a filmu, kterou začala slavná Laterna magika na Expu 58 v Bruselu. Postavy ptáků tu promlouvají nejen slovy, ale hlavně pohybem. Kromě několika herců jsou to především vynikající tanečníci z řady zemí světa, kteří svými schopnostmi, růzností jazyků, charakterů a barvy pleti vytvářejí mnohotvárný obraz ptačího společenství. Přesto se nejedná o čistě taneční představení, spíše o jakési pohybové divadelní vyprávění. Aby byl divácký zážitek co nejsilnější, vzniká ve Francii i nový mobilní prostor. Unikátní divadelní stan je koncipován tak, aby v sepětí s hledištěm umožnil optimální pohyb hercům a tanečnickům a současně vytvořil sugestivní prostředí pro různé polohy příběhu.

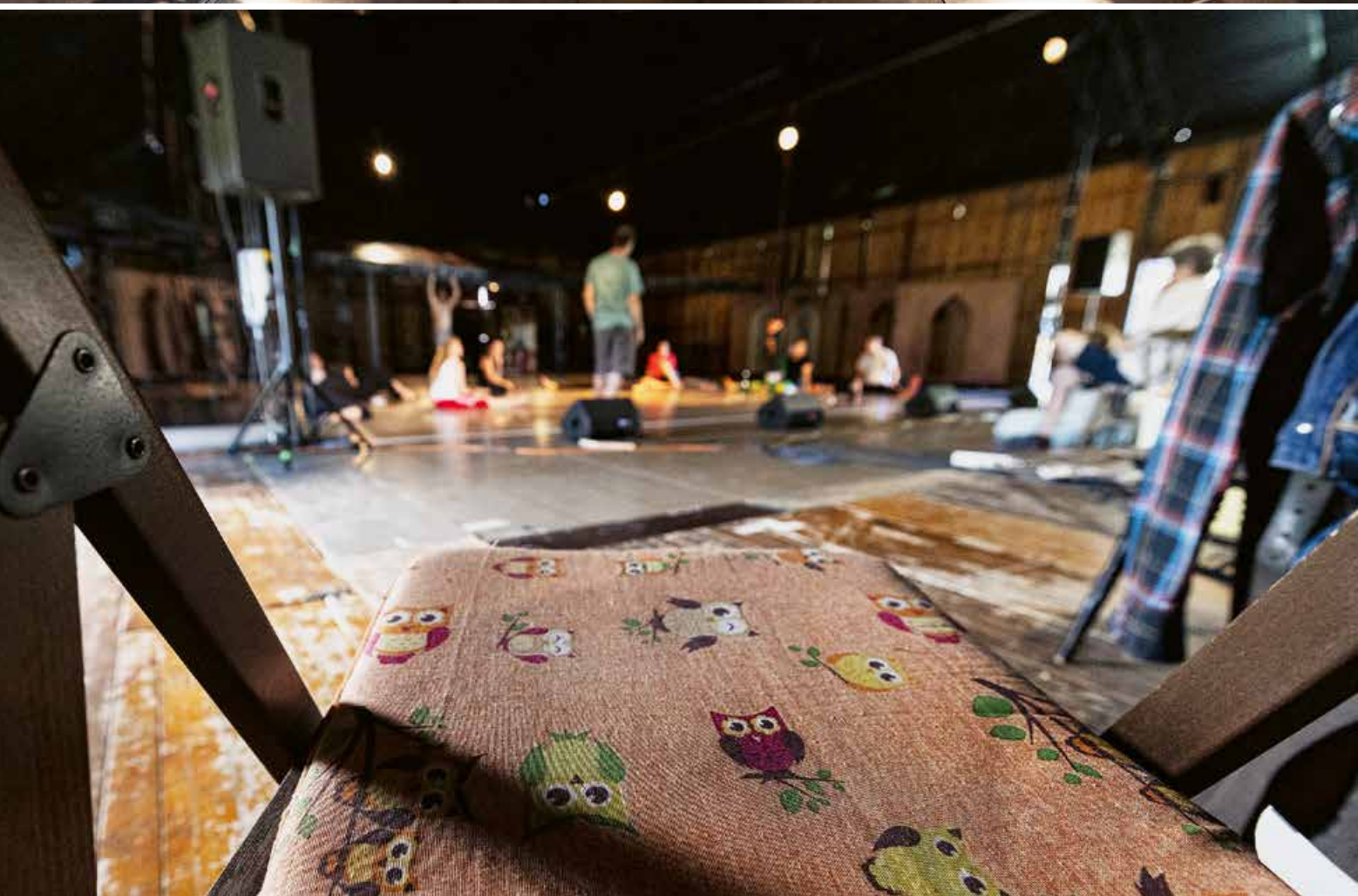
Jak už bývá u projektů spojených s Divadlem bratří Formanů zvykem, bude i Ptačí sněm velkým divadelním dobrodružstvím. Pokud tedy i vy toužíte putovat po vzrušujících cestách, kterými se prohání vítr poezie a imaginace, můžete v září a říjnu v Praze (www.goout.net). Pak soubor frkne do světa. A bude po ptákách.

BERNARD PIVOINY

NAŠE SLADOVNA SLAVÍ 150. VÝROČÍ ZALOŽENÍ

Málo se o ní ví, ale je největší světoho druhu na světě. V Rajhradě u Brna stojí už 150 let sladovna, ve které vzniká základní surovina pro výrobu piva. Bernard udržuje tradici a je z významného výrobce to nákladný takto vyrobil nejlepší pro vaření dobrego ležáku,“ vysvětluje generální ředitel Sladovny Bernard Josef Vávra. Tradice ovšem nebrání zavést nejmodernější kontrolu surovin.

ČEŠI TO ZASE NAŘEZALI ZBYTKU SVĚTA

Jantar je nejlepší polotmavý ležák na světě! Náš řezaný Jantarový ležák vyhrál svoji kategorii v jedné z nejprestižnějších světových soutěží World Beer Awards.

VŠECHNO O ČEPOVÁNÍ PIVA NA JEDNOM MÍSTĚ

Všechno o čepování piva konečně najdete na jednom místě. Přehledně a srozumitelně pro profesionály i amatéry. Na adrese www.bernard.cz/kvalita jsou krátká videa a texty s radami, jak pivo správně čepovat a skladovat, jak si připravit sklo, ze kterého pivo bude nejlépe chutnat, a jak pečovat o výčepní zařízení. K tomu triky a tipy z letité praxe.

MEDAILE Z VELKÉ BRITÁNIE

JSME PIVOVAREM ROKU

Rodinný pivovar Bernard se stal pivovarem roku 2023. Titul získal díky Sdružení přátel piva, které mu udělilo také ziskal celkově nejvíce medailí pro svoje pivo. Vyhlášení probíhá každý rok v jiném regionu, tentokrát sdružení předávalo svoji ocenění v mezinárodním centru Bernard v polci.

23

DALI JSME GREP DO LAHVE

Nové nealkoholické pivo s příchutí grepu z produkce Rodinného pivovaru Bernard se stalo příjemným překvapením letošní letní sezóny. „Grep“ byl k dostání také pouze čepovaný, nyní je k dispozici také ve vratných skleněných lahvičkách. Novinka je bezpečně k rozepické pro nealkoholické, které je vyobrazeno na Bernard.

EXTRA HOŘKÝ / SPECIAL

MÁME REKORD! V ROCE 2023 JSME UVAŘILI NEJVÍCE PIVA

Rodinný pivovar Bernard v roce 2023 vystavil rekordní množství piva, nejvíce ve své dvaatřicetileté historii. Rekordního výsledku dosáhl díky spolupráci s ruským trhem kam od počátku roku 2022 kvůli konfliktu pivo Bernard našel nejlepší cestu k našim zákazníkům. A rádi bychom vám představili naše nové pivo „Ležák“, ohlíží se generální ředitel Bernard Josef Vávra.

I ŠPANĚLÉ UŽ TO VĚDÍ...

Pošta ze světových soutěží nám v letošním roce dělá radost. Po skvělých výsledcích z Německa a Francie tu jsou nejvyšší ocenění z mezinárodní soutěže.

ZÁSTĚRA PRO NEJLEPŠÍ VÝČEPNÍ

Ležák je jediná na světě a patří pouze k tomu, kdo si k němu kůže ručně vyraženo na neoddělené správně si Leoš a hospody něho pivovarský patří skupiny výčepní tímto oceněno ubit.

JAK VÁM DNES CHUTNÁ?

„V jedné z restaurací jsem si dal naše pivo. Nebylo úplně v pořádku. Napadlo mě, že potřebujeme dát zákazníkům možnost nám v reálném čase sdělit, jak jim naše pivo chutná. A přál jsem si, aby výčepní věděl, jak na to, aby pivo bylo perfektní a vraceli se mu hosté,“ popisuje úvodní myšlenku, která vedla ke vzniku u nás dosud nebývalého komunikačního mostu se zákazníkem, spoluzakladatel Rodinného pivovaru Bernard Stanislav Bernard.

SVÉBYTNOU HOŘKOST DODAL CHMEL Z VYSOČINY

Jako už několik let i letos touto dobou uvádíme tradiční limitovanou edici Ležáku s chmelem z Vysočiny. Ten skutečně vyrostl a užíval na Vysočině v nadmořské výšce 570 metrů, konkrétně v okolí našeho vrchního sládky Josefa Vávry.

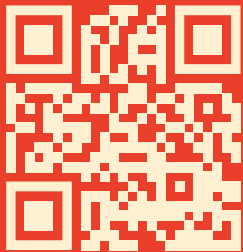

BERNARDOVA CENA

Stanislav Bernard.

NAŠE NÁVŠTĚVNICKÉ CENTRUM JE STAVBOU ROKU

Návštěvnické centrum Rodinného pivovaru Bernard se stalo oceněním v největší české soutěži architektury. „Titul Stavba roku“ získalo naše nové centrum.

Pivní pálenka Bernard je nedílnou součástí nabídky našeho pivovaru od roku 2020. Nyní jsme uvedli nový ročník 2024 krásně vonící po sladu a bylinkách obsažených v pivu Bernard Bohemian Ale. I tentokrát má každá lahev jedinečné číselné označení.

Bernard Free Grep Bitter – do letošní letní sezony vstupujeme s novým designem. „Zkusila jsem výtvarně vyjádřit atmosféru ovocných chutí v zářivé paletě barev, v minimalistickém současném designu s nádechem retra. Kromě ovoce jsem zapojila prvky našeho pivovaru. Chtěla jsem do toho dát trochu punku,“ řekla grafička Juliána Sedláková k novému designu, který jsme použili na naše nové sklenice pro ovocná nealko piva.

Dvě stovky běžců i chodců se vydaly na trasu benefiční akce Na dvě rozhledny. Účastníci skutečně vystoupali na ochozy dvou humpoleckých rozhleden – v areálu našeho pivovaru a na věži hradu Orlík. Výtěžek ze startovního šel ve prospěch Nadačního fondu pomoci Bernard. Ten v Humpolci a blízkém okolí pomáhá lidem v těžkých životních situacích, nově také podporuje mladé talenty, například sportovce nebo hudebníky.

Je tu sezona setkávání na chatách, chalupách a zahradách. Spoustu dobrých rad, tipů a triků, jak i v domácím prostředí perfektně načepovat pivo, najdete na našem webu kvality www.bernard.cz/kvalita.

Vyhlášení letošního žebříčku obdivovaných firem České republiky Czech Top 100 nás opravdu potěšilo. Obsadili jsme první místo v potravinářském odvětví a čtvrté místo v celkovém pořadí, tedy přítomnost v AllStars prestižní anketě.

Pelmele novinek z našeho pivovaru teď kdykoliv a kdekoliv, třeba u piva, najdete na jednom místě. Stačí najeť na adresu www.bernardnoviny.cz.

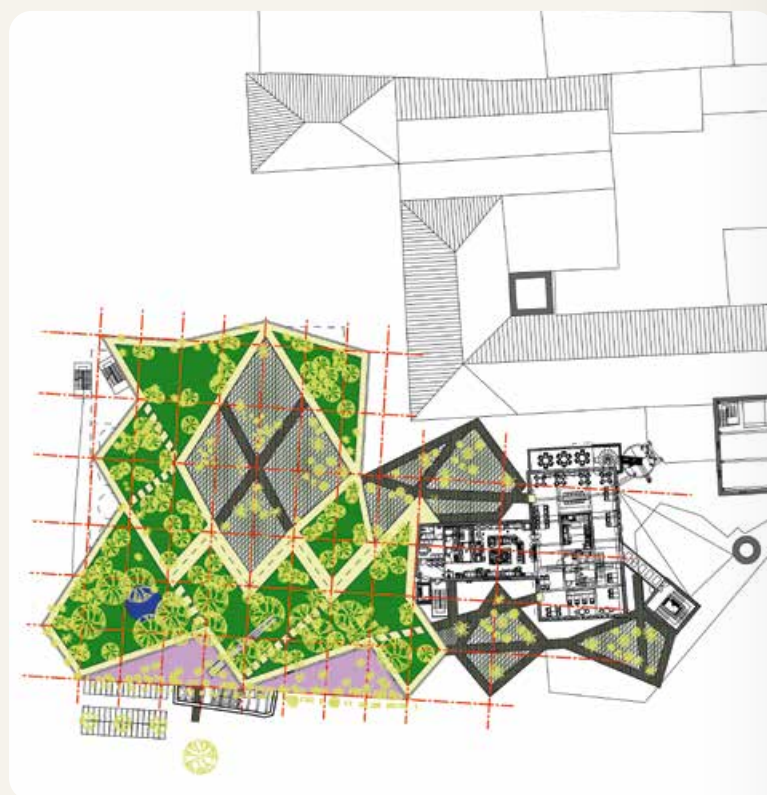
Na degustačních soutěžích jsme během jara získali rekordních jedenáct ocenění. Ve Frankfurtu v Německu na International Trophy jich bylo šest, v Litoměřicích na XXXIV. International Beer Festival 2024 (Zlatá pivní pečeť) to byla tři ocenění a na Barcelona Beer Challenge 2024 další dvě.

Ocenili jsme odvahu bývalé velvyslankyně Evy Filipi. Během války v Sýrii tuto zemi opustila většina západních diplomatů, jedinou otevřenou ambasádou země EU zůstala ta česká. Paní Filipi pomohla mnoha lidem, několika zachránila život. Naši diplomatce děkovali zástupci světových velmocí, doma se však na konci kariéry z oficiálních míst nedočkala ani podání ruky na rozloučenou. Náš obdiv a poděkování jsme vyjádřili předáním Bernardovy ceny.

Dělat rozsáhlá sklepení, nad kterými dodneška žasneme, zná historie stavitelství od nepaměti. Vytváření teras a dokonce i zahrad nad obytnými a reprezentačními sály historie také zná, ale nebyl to a stále není samozřejmý jev. Teprve dvacáté století si s myšlenkou střešních zahrad pohrává se vši smyslností. A jeho konec a naše současnost se pokouší o úplné ekologické orgie. Umíme střechy dobře izolovat. Máme vyvinutá vegetativní souvrství, zadržujeme srážkové vody a pomocí chytrých závlahových systémů umíme dobře zalévat. Vymysleli jsme biosystémy, které se vzájemně velmi podporují a jsou krásné, a navíc jsme vyšlechtili rostlinné druhy, které se pro střešní systémy velmi hodí. Umíme pracovat s veškerými vegetativními patry – na střeších mohou přirozeně růst i velké stromy. Vegetace se stává legitimním stavebním materiálem, ze kterého dokážeme tvořit nejen vodorovné, ale i svislé fasádní zahrady.

VISUTÁ POHÁDKOVÁ PIVOVARSKÁ ZAHRADA BERNARD V HUMPOLCI

dnes

Rodinný pivovar Bernard v Humpolci se rozkládá na malé ploše uprostřed města. Dělá výtečné ležáky a je úspěšný. Proto potřebuje rozšiřovat ležácké sklepy. Jelikož v podzemí už nemá místo, staví je nad zemí jako technologické haly. Logicky bez oken a s pragmatickými, dobře izolovanými střechami. Není to, a ani nemůže být, moc hezké. Hlavou se mihne myšlenka: vždyť přece sklepy patří pod zem! No ano! Visutá pohádková pivovarská zahrada Bernard je na světě. A sklepy jsou pod ní.

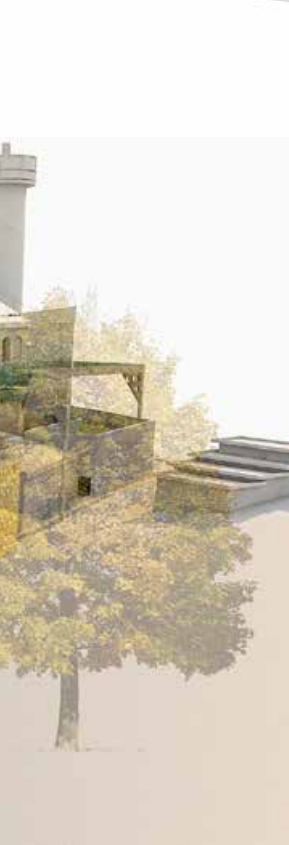
Nově zamýšlený ležácký sklep se svojí betonovou konstrukcí se stane pilotní zahradní platformou, na kterou naváží zahrady postavené nad stávajícími střechami stavebnicovým systémem z ocelových prvků. Prakticky celá polovina půdorysu pivovaru bude nakonec strukturovaně překryta soustavou visutých zahrad, na které bude přístup z prostorů vybudovaného Návštěvnického centra. Velká přidaná hodnota, velký krok k ekologii, velký krok k návštěvníkům i občanům Humpolce. Zahrada nad Humpolcem. Místo pro vyhlídku i příjemný pobyt. Vstup bezbariérově umožněn i z ulice. Atrakce města, skvělá vizitka pivovaru.

Studie má ideový charakter, je však stoprocentně realistická. Předvádí, jak úsporně a efektivně by mohl být navrstven téměř jakýkoliv areál uprostřed města, který se ocitl v nouzi s rozvojovými plochami. Rozumné vrstvení provozních funkcí ukončené střešní krajinou, která svým charakterem navazuje na konfiguraci okolí a krajiny, není jen východiskem z nouze, ale dokladem ekologického zacházení se životním prostředím. Městská plocha historicky „znečištěná“ průmyslovou funkcí může být soudobými technologiemi zřetelně očištěna.

Kapacity:

plocha pozemku celého areálu pivovaru	10339 m ²
zastavěná plocha stávající	6020 m ²
zastavěná plocha nových ležáckých sklepů	750 m ²
zastavěná plocha celkem	6770 m ²
plocha střešní zahrady	3000 m ²
plocha vertikální zeleně	1600 m ²
plocha zeleně na terénu	330 m ²
plocha celkové zeleně	4930 m ²

Najít vstřícnou duši

Jana Koubková | zpěvačka

Když nemáte radost ze života, tak k čemu pak život je.

Její byt je plný knih, cédéček, vinylů, obrazů – a také toho, co papír nikdy zachytit nedokáže. To, když Jana Koubková najednou mezi vším vyprávěním začne zpívat, scatovat anebo rapovat: v takových momentech z jejího nitra vyrazí čistá, radostná energie. Proto ostatně na její koncerty chodí Češi už půl století. „Našla jsem si radost v tom, co mě baví. A šla jsem si za tím,“ říká legendární jazzová zpěvačka, která je zároveň autorkou mnoha knih nebo třeba jazzového pexesa.

Vždy opakujete, že jste původně chtěla být novinářkou. Proto, abyste psala o muzice?

Kdepak, o všem možném. Já jsem holka všímavá a novinářina je pro mě o všímání si všeho kolem. Proč bych psala jen o muzice, když je tu fůra věcí k popsání? Zkoušky na novinářinu jsem neudělala, což ale nakonec bylo dobře, protože v době, kdy vládl komunista, bych musela psát pěkný voloviny. Na konzervatoř mě taky nevzali, že mám slabej hlas. Máma mě někam musela dát, tím pádem jsem vyučená elektronaviječka. Předemnou se v tehdejší ČKD Stalingrad vyučili Karel Gott a Ladislav Štáidl, ukazovali nám dokonce jejich transformační stanice. Když vás nikam jinam nevezmou, musíte začít fungovat jinak. Já jsem si ale vždycky psala, mám fůru sešitů s poznámkami, všelijaké výmysly – právě proto jsem došla i ke svým knížkám. Psaní se mnou stejně zůstalo.

Kudy vedla cesta k hudbě?

Nějakou dobu jsem se jako elektronaviječka živila, tady na Vinohradech, někdejší továrna ČKD tu pořád je. Po večerech jsem si dodělávala maturitu, přitom jsem navíjela a měla tím pádem nějaký plat. Na večerní konzervatoři jsem se naučila mnoho věcí, uměla jsem harmonizovat melodii v akordech,

to všechno se mi pak hodilo. Já byla vždycky pilná a chtěla jsem toho umět co možná nejvíc.

Ona všímavost vám pomáhala i v hudbě?

Hodně záleží na tom, jakou má člověk povahu. Že je živěj, zvidavej, že chce vědět. Že se zajímá o svět. I když se ptáte na zpívání, ono všechno souvisí se vším. Zpívala jsem od šesti let, kdy mě prababička Filomena dovedla ke starému panu Kulínskému. Dodnes mu vděčím za to, že mě naučil základy. Ať už zpěvu, čtení z not, anebo dýchání, zpívat druhé, třetí hlasy. Chodila jsem také do souboru ČKD Praha, který řídil Miroslav Košler. Doporučil mě do vokální skupiny Jiřího Linhy, protože jsem byla šikovná, noty jsem znala a mohla jsem zpívat jakýkoli hlas. Tím jsem se dobře živila.

Jak jste tehdy zpěv vnímala?

Vůbec mi nešlo o to, že se musím stát zpěvačkou, chtěla jsem psát, ale všude si mě zvali a mně to šlo, byla jsem dobrá a také jsem si vydělávala. Ať už to byly vokální skupiny, třeba Lubomíra Pánka; za komunistů se točily slavné americké šlágry s českými texty a českými sbory a českými aranžmá, hudební firmy tehdy neřešily autorská práva. Proto byly písničky tak pěkné, ať je zpíval Gott, Matuška, kdokoli. Když Matuška z rádia zpívá Jo, třeshně zrály, dodnes tam slyším ten svůj první hlas. Byla jsem vždycky lídrem vokální skupiny, určovala jsem barvu, frázování.

Proč tedy vyhrál jazz?

Pak jsem hodně jezdila po světě s tanečními kapelami, které si mě vybíraly přes Pragokonzert. Zpívala jsem po barech, viděla Západní Německo nebo Švédsko v době, kdy tam nebylo možné se normálně dostat, bydlela jsem v amerických hotelech

typu Sheraton... To všechno jsem si zažila, zpívání mě chtělo nechtě živilo, ale! V devatenácti letech jsem slyšela poprvé – tehdy v rádiu po drátě – ženskou, která zpívá nějaké slabiky (scat), má to ohromný rytmus, do toho byl big band Counta Basieho. Nevěděla jsem, že se tomu říká jazz a že je to slavná Ella Fitzgerald, jen jsem si říkala: No hrome, ti se tam musí mít tak strašně rádi! Z toho čišela taková radost... Tak jsem se po tom pídila a pídila, až jsem se dopídila a hlásila se, že chci zpívat jazz. Tím pádem jsem přestala mít peníze, protože mě nikdo neznal, ale byla jsem šťastná jako blecha. Najednou jsem zpívala to, co mě strašně bavilo.

Je důležité nedělat věci primárně pro peníze?

U sebe to vidím jasně: Mě to musí bavit. Tak to bylo s jazzem. Když jsem jezdila s kapelami, prachy byly, ale tady jsem si šla konečně za tím, co chci. Sice jsem přestala mít peníze a bylo často jenom na tatranky a čaje, ale já byla šťastná – dostala jsem se k něčemu, co mě strašně bavilo a snažila jsem se to dělat co možná nejlíp. Měla jsem možnost spolupracovat s vynikajícími muzikanty a já navíc chtěla být dobrá. Tak to u mě bylo vždycky. Už když jsem sportovala, a že jsem v mládí sportovala hodně, chtěla jsem být nejlepší. To v sobě mám.

Co vás dále formovalo?

Když mi byly čtyři roky, rodiče se rozvedli, starala se o nás prababička, máma se znovu vdala. Jednoho dne šla prababička na záchod a můj otčím tam visel na opasku oběšený; máti přitom byla zrovna v šestém měsíci. Když bylo nejstaršímu bráchovi třicet, spáchal sebevraždu i on. Máma pak umřela na rakovinu... Spoustu věcí děláte v životě poprvé: Někoho blízkého pohřbíváte a jste na to sám, nevíte,

„Rytmičké citění je sex muziky. To musíte v sobě mít, to se moc nenaučíte.“

jak se to dělá, nemáte na to peníze, ale člověk se musí se vším vyrovnat, a to ho utváří. Jak život šel, musela jsem ho řešit. Někdy to byly hrozné momenty, ale mám asi takovou povahu, že jsem schopná to řešit, nezblázním se, nepodlehnu tomu. Navíc věřím, že jsem dobrý člověk. Nedělám podpásovky. Vždycky jsem si říkala, kdyby se ve světě drželo deset božích přikázání, bylo by hned líp. S prababičkou se chodilo každý týden na mše, na zpovědi, byl to pravidelný rituál – v dětském věku to berete jako samozřejmost. Že k životu patří být dobrý.

Pomáhala vám v těžkých chvílích hudba? Může být lékem na duši?

Myslím si, že hudba pomáhá každému, ať je jakákoli, ať je to Smetana, nebo Count Basie. Pokud nejste úplně mimozemní, každý si v hudbě najde to své. Než jste přišli, uklízela jsem fotky, které půjdou do chystané knížky k mým osmdesátinám – a když si uvědomím, s kým vším a kde všude jsem zpívala... Třeba v Senegalu, v Pobořeží slonoviny. Tam jsem přijela, zpěvák hrál na balafon a já zjistila, že balafon nemá půltóny, přitom jazz a blues bez půltónů nemůžete zpívat.

Jak jste to vyřešila?

Improvizovala jsem. Jsem typ, co si hrozně rád vymyslí, improvizuje, neleká se, nebojí.

Jaké to je domluvit se s někým úplně cizím jen hudbou, beze slov?

Protože hudbu neděláte, tak si to nedovedete představit, ale to vám nijak nekladu za vinu. Když muziku máte v sobě a máte ji rád, vážíte si zároveň všech lidí, kteří jsou v tom taky. Pro mě i tohle byla veselá výzva. Lidé si podají ruce, chechtají se. Ne úplně dobře jsme si tehdy rozuměli řečí, ale bylo to jedno, on začal hrát, já nastavila ucho – a pak jsem tam zase já něco šoupla a on reagoval. To je strašná radost, když se potkají takoví muzikanti. Hrála jsem s různými národnostmi, různými muzikanty. Když řeknete, že dáme bluesovou dvanáctku, všichni na světě hned vědí, jak a co.

Hudba tedy dokáže překonávat hranice, generace?

Musí se ale chtít a musíte najít vstřícnou duši. A to poznáte. V takový moment si k sobě prostě sednete – v tom smyslu, že on je rád, že si se mnou zajímá, jam session je pro tohle dobré slovo. Mimochodem, pro jazz je ohromně důležité rytmické citění. Pokud nemáte rytmické citění, tak to nikdy nedělejte. Nejhorší jsou muzikanti, kteří buď zrychlují, nebo zpomalují. Vy tam musíte dát TO NĚCO, co je zrovna potřeba; rytmické citění je sex muziky. To musíte v sobě mít, to se moc nenaučíte. Uměla jsem si k sobě vždycky najít nejlepší muzikanty.

Co dělá nejlepší muzikanty? Onen rytmus, tedy sex hudby?

Není to jenom sex, co je v domě, není pro mě (úsměv). Ale vážně, za mě je zásada, že to jsou

JANA KOUBKOVÁ

První dáma českého jazzu se narodila 31. října 1944 v Roztokách u Prahy. Sice se vyučila elektronavičkou v tehdejší ČKD Stalingrad, její život ale profesně rámovala hudba. Slavná byla její kapela Horký dech Jany Koubkové, do dějin československé hudby se v jiné roli významně zapsala i jako organizátorka multižánrového festivalu Vokalíza v Lucerně. Vydala knihy *Zutí provádím s chutí* či *Recepty proti samotě, Básně z jazzové básně, Koubkokvoky* a letos jí vyjde další s názvem *Zdraví vás velice jazzová babice Jana Koubková – jak ona sama dodává: „Protože osmdesátka je za dveřmi a volá HELE, KOUBKOVÁ, OTEVŘI!“*

velmi dobří hráči a taky velmi dobří lidé. To jsou dvě věci, které spolu souvisí. Můžete mít vynikajícího muzikanta, mimo jiné jsem jednou měla výborného kontrabasistu, ale chodil pozdě. Tak mu já jako nejstarší říkám: Takhle to dál nejde, to kazí morálku. Takže šel pryč. Taky jsem si vždycky všímala – zase ta moje všímavost – nejen toho, kde kdo hraje, ale taky co mu já můžu nabídnout. Ani to není jednoduché, zvlášť v jazzu, kde o peníze moc nejde. Jde víc o to, že jazz máte rádi, chcete ho dělat dobře. A to buď s tímhle, nebo s touhle.

Ale pořád se musíte nějak uživit, ne?

Jenom proto, abych si vydělala peníze, nebudu dělat něco, s čím vnitřně nesouhlasím. To je zásada.

Jsou i lidé bez zásad.

Jsou, je jich fůra kolem nás, zvlášť poslední dobou. Ale pro mě jsou zásady důležité, protože je v tom také otisk vaší osobnosti, a ta z vás dělá něco, čeho si pak jiní váží. A tím, že si vás váží, jdou s vámi do muziky. Do práce, ze které nejsou jisté prachy. To už jsem zažila mokrát. Něco vymyslím, nabídnou – a ono to nevyjde, ale to je normální, že něco nevyjde. To k životu i k umění jako takovému patří. A vy se nevzdáte a jdete do toho pořád, i když se to nepodaří. Když nebylo do čeho píchnout, když nebyla práce a tudíž žádný výdělek, tak jsem si vždycky něco našla, vymyslela nějaký projekt. Třeba jazzové pexeso, které kreslil Luděk Bárta.

Jeho ilustrace provázejí i vaše knihy.

Sedí mi, jak se vyjadřuje. Zase je to o tom, že si dva lidé sednou. Musíte se umět rozhodnout a vycítit, co se k sobě hodí – a co ne.

Jaký je za vás v hudbě poměr talentu a tvrdé práce?

V jakémkoli umění podle mě platí, že bez talentu nic moc nevznikne. Když má někdo talent, rozvíjí ho a chce být nejlepší; talent je důležitý k tomu, abyste TO NĚCO dělali strašně dobře. A když to chcete dělat strašně dobře, musíte na tom makat. Čím víc se dřete, tím lepší je výsledek. Jsou v tom i zvědavost a touha být dobrý, umět to, navíc kolem sebe vidíte jiné a taky výborné, kteří jsou výborní jiným způsobem, proto tomu věnujete maximum. A musíte cvičit. Houslisté a mnozí další cvičí klidně šest hodin denně, i když mají talent. Nebo právě proto, že mají talent. Musí to odmakat, protože chtějí být nejlepší.

Říká se, že stáří přináší zkušenosti, nadhled, ale s dovolením, jak se zpívá ve vašem věku? Zpívání je přece nemalý fyzický výkon.

To bych řekla! Je to dřina. Když máte před osmdesátkou a ještě do vás svítí světla, už si občas dávám na pódium barovou židličku, fyzicky to není jednoduché. A samozřejmě jde o dýchání, to je základ všeho. I proto se hýbu, mám tady na Vinohradech okruh tak na padesát minut, kdy se při rychlé chůzi ze schodů i do schodů hodně zadýchám, to mi pomáhá. Další nevýhoda: hlas pochopitelně stárne. Já už některé výšky nemůžu zpívat, musím změnit tóninu.

A výhody byste našla?

Moje největší bohatství jsou skutečně zkušenosti. Leccos víte, leccos poznáte na lidech i na kolezích, i když vás samozřejmě pořád někdy něco překvapí, to k životu patří. Ale spíš tam jsou ty horší věci. Člověk se hlídá, aby nějak vypadal. Aby všechno udýchal, aby si dal písničku o tón níž, protože chcete, aby měla kvalitu, na kterou jste byla zvyklá. To se všechno dá vyřešit, mám kolem sebe lidi, kteří mi s tím pomůžou a funguje to. A do toho poslední dobou, tím, jak jsem starší, prokládám písničky

a skladby svými kecy, srandičkami. Komunikace je v něčem zábavnější. Dovoluju si víc, než jsem si dovolovala dřív – a vidím, že to funguje.

Jaké publikum to ocení nejvíc?

Publikum je takové, jaké si ho uděláte. Jak říkal Jiří Voskovec: Hráť pro dobrého diváka je blaho a rozkoš. Ale získat špatného je čest a sláva.

Je jazz pro každého?

Někdo třeba u moderních nebo abstraktních obrazů hned řekne: To mě nezajímá, to bude blbý. Já to takhle nikdy nedělám. Buď mě obraz chytí a je mi úplně jedno, kam patří a kdo ho namaloval, anebo nechytí. Tak to funguje i u muziky, je to jako s těmi obrazy. Když vás nějaká chytí, ani nevíte, odkud a od koho je, ale cítíte – to je vončo, to je radost. Může to být Mahler, může to být Haydn. Já zpívám i Bacha a říkám vždycky: Johann Sebastian Bach, to byl úžasnej swingař. A lidi to baví, když slyší najednou Bacha ve swingující podobě. Jazz podle mě není jen pro zasvěcené, každý si v něm vybere. A když někdo zasvěcený je, vybere si o to víc. To ale přece platí všude.

Co je ještě podle vás důležité?

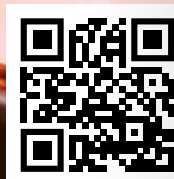
Člověk by měl umět mít radost ze života. Protože když radost ze života nemá, tak k čemu mu pak ten život je? A tu radost si musíte umět najít, tak jako jsem ji našla já v tom, co mě baví. A šla jsem si za tím. I když jsem prachy neměla a nešlo to, tak jsem si vymyslela nějaký fór, třeba ono jazzové pexeso. Jsem hravá, to jo. Když mě bolí srdce, když mám děsný stres, bolí mě i hlava, zrovna jako dnes, když jsem z tebe divá, chytá se mě běs – a za to, že jsem ještě živá, za to můžu...

Jazz?

Oh, yes!

BERNAROVINY

Pokus o optimistickou vizi

Hodně se píše a mluví o teorii nerůstu. Myšlenka sama není nová, racionální jádro má. Můžeme ho vyjádřit lidovým rčením, že žádný strom neroste do nebe. Lpíme na růstu, takže rosteme a k tomu narostlému přidáme další růst a pak zase další. Kam to povede? Musí se tedy změnit koncept, je třeba myšlenku růstu nahradit a čím jiným než nerůstem. Udržet rozvoj v rozumných mezích, aby se lidi měli dobře a volně se jim dýchalo a radovali by se ze života. Takový by měl být cíl toho nerůstu.

Škarohlídi a pochybovači namítají, že nerůst vyžaduje regulaci a usměrňování a že to už tady bylo, jmenovalo se to plánované hospodářství. Bohužel se ale lidem ani nežílo lépe, ani se jim nedýchalo volně a radovali se, jen když se nikdo nekoukal. Tato zkušenost pak vede ke skepsi vůči nerůstu a jeho hlasatelům.

V tuhle chvíli si možná řeknete: kde má ten chlap svou optimistickou vizi?

Hned ji předložím. My žádný nerůst zavádět nemusíme, protože ho máme. Copak se vám svět nebude hned zdát v růžovějších barvách, když si uvědomíte, že jsme dosáhli toho, o čem tolik skvělých lidí touží? Máme to a žádnou plánovací komisi jsme k tomu nepotřebovali.

Na Nový rok pronesl tehdejší prezident Václav Havel k národu svoji slavnou větu „tahle země nevzkvétá“. To se ale špatně koukal. Ona začala vzkvétat už v tom prvním roce. Kdo to chtěl vidět, viděl. Začalo to tím, že lidi vzali štětky a hnusné špinavé baráky začali malovat, nejdřív aspoň v přízemí. Bylo našlápnuto a pak se to rozjelo a země letěla kupředu. To byl růst. Někdy před dvaceti lety to už bylo

hodně znát, ale pak se to začalo zpomalovat a v posledních pěti letech se nedá o růstu mluvit. Máme tedy nerůst.

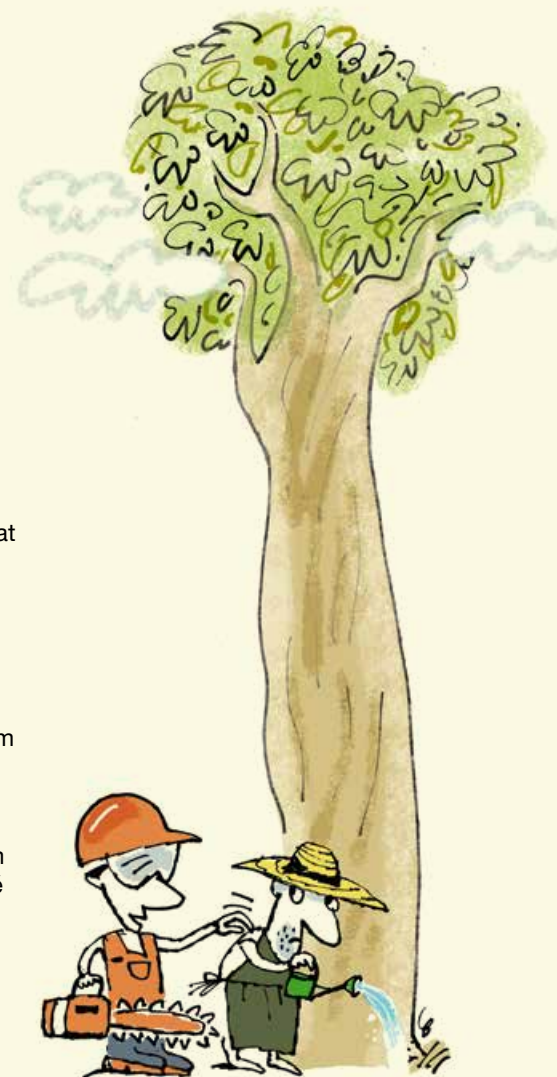
Opravdu k tomu plánovací komisi nepotřebujeme. Vzpomeňte na pohádku o veliké řepě, jak všichni tahali, až vytáhli. Úsilí lidské společnosti, to je taky takové tahání řepy. Když začnou všichni tahat jiným směrem, řepa se nehne. Takže tu máme stát sestavený z mračna institucí. Každá tahá svůj provázek jinam. Do toho máme města a obce, každá je malý stát ve velkém státě. Taky tahají za svůj provázek. Důležité jsou zájmové skupiny, vznešeně se jim říká občanská společnost. Tahání za svůj provázek mají v popisu práce, jsou za to dokonce placené.

Takže ve výsledku, jako v té pohádce: všichni tahali a tahali, až řepa zůstala na místě.

Není to tak nejlepší, zeptám se, a to je ten optimismus.

Představte si, že by se začal, dejme tomu, uskutečňovat projekt lodního kanálu Dunaj – Odra – Labe. Nebo vrtka, to je ta vysokorychlostní železnice, co sviští třístapade za hodinu. Z Brna byste byli v Praze dřív, než byste stačili uložit kufr na polici. To by byl, panečku, růst, a pak to zklamání, až by se ukázalo, že je sice zničená krajina, ale loděmi se nic nevozí a rychlovlakem za ty prachy nikdo nejede? Naštěstí jsme toho ušetřeni. Nebude ani silnice na Vídeň, natož aby byla vrtka.

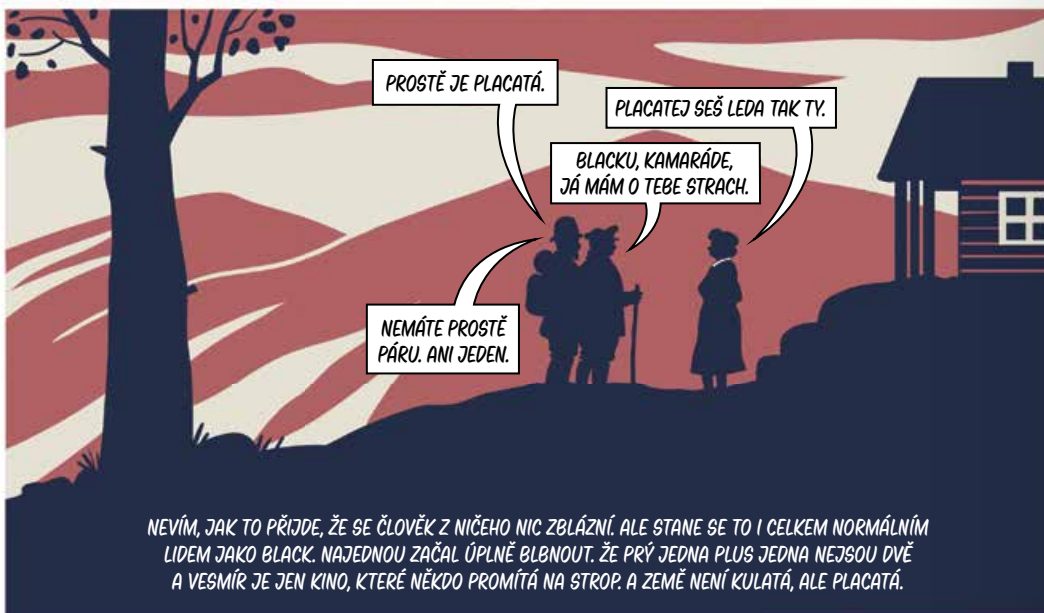
Není to důvod k optimismu a uspokojení, že jsme dokázali, o čem jiní sní, že jsme uskutečnili sen pokrokového lidstva, že máme nerůst?

PLACATÁ ZEMĚ

DAWSON CITY

PROSTĚ JE PLACATÁ.

PLACATEJ SEŠ LEDA TAK TY.

BLACKU, KAMARÁDE,
JÁ MÁM O TEBE STRACH.

NEMÁTE PROSTĚ
PÁRU. ANI JEDEN.

NEVÍM, JAK TO PŘIJDE, ŽE SE ČLOVĚK Z NIČEHO NIC ZBLÁZNÍ. ALE STANE SE TO I CELKEM NORMÁLNÍM LIDEM JAKO BLACK. NAJEDNOU ZAČAL ÚPLNĚ BĚHNOUT. ŽE PRŮ JEDNA PLUS JEDNA NEJSOU DVĚ A VESMÍR JE JEN KINO, KTERÉ NĚKDO PROMÍTÁ NA STROP. A ZEMĚ NENÍ KULATÁ, ALE PLACATÁ.

A NENÍ DIVNÝ, ŽE KONEC TÝ
PLACKY JEŠTĚ NIKDO NIKDY
NENAŠEL A NEVYPRÁVĚL O TOM?

ONI O TOM NESMĚJ MLUVIT.

BLACK TVRDÍ, ŽE NA KONCI SVĚTA I NAŠÍ PLANETY
JE HLUBOKÁ PROPAST, KAM TEČE VODA Z MOŘE. NEBO
LEDOVÁ STĚNA. ACH JO. KAMARÁD JE ALE KAMARÁD.

TI, CO KONEC SVĚTA NAŠLI
A PROMLUVILI, JSOU UŽ MRTVÍ.

JASNĚ.

ALE MY PŘEŽIJEM.

A TAK JSEM SE OBĚTOVAL A VYRAZIL S NÍM HLEDAT
KONEC PLANETY A DŮKAZ, ŽE ZEMĚ JE PLACKA.

VIDÍŠ. UŽ TO
JE BLÍZKO.

SEVERNÍ PÓL.
TAM UŽ JSEM BYL.

MOŽNÁ SE NÁM
TO JEN ZDÁ.

NEZDÁ. TO JE TAJGA
NĚKDE V RUSKU. TADY
UŽ JSEM TAKY BYL.

POJĚ RADŠÍ NA PIVO,
TY MUDRLANTE.

TAK JO.

TADY JSME SICE NEBYL, ALE NA KONEC SVĚTA TO TAKY NEVYPADÁ.

TADY TO BUDE. KONEC SVĚTA. LEDOVÁ STĚNA.

TO JE JIŽNÍ PÓL.

A TOHLE JE NEW YORK.

TO JEŠTĚ NIC NEZNAMENÁ.

TAK CO, VY DVA PITOMCI. NAŠLI JSTE, CO JSTE HLEDALI?

NE.

OBEŠLI JSME ZEMĚKOULI KOLEM DOKOLA A SKONČILI TAM, KDE JSME VYŠLI. NA KONCI SVĚTA. U NAŠÍ EMY, KDE JE NEJLÍP.

Gran Canaria

Pokud člověk vyrazí na Kanárské ostrovy, konkrétně na ostrov Gran Canaria, může se ubytovat na jihu ve velkých turistických centrech, jako jsou San Agustín, Playa del Inglés, Maspalomas a Puerto Rico, které lemují široké písčité pláže. Má dvě možnosti – strávit svůj pobyt u moře a koupat se, nebo také vyrazit za poznáním. Na ostrově se nabízí tři výlety: určitě se nedá vynechat hlavní a největší město celého souostroví (o tomhle výletu jsme psali v magazínu 3/2022), pak vyrazit do hornatého vnitrozemí a dále objet celý ostrov se zastávkami hlavně na severu. A ještě jedna rada – nemá moc velký smysl jezdit na Kanárské ostrovy v létě, kdy se nabízejí destinace s hezčím mořem, jako jsou Chorvatsko nebo Řecko. Na Kanáry to chce jet v zimě, kdy zmíněná místa nemůžou nabídnout koupatelné moře. Zato na Kanárských ostrovech, což platí zejména pro jih Gran Canarie, je třeba v únoru docela teplo, moře sice není nejteplejší, ale dá se. S jedním však musíte počítat bez ohledu na roční období: poryvy větru zvedají jemný písek, takže ho máte doslova všude.

Hory se začínají zvedat jen pár kilometrů od Maspalomas. Vede do nich úzká silnice, kde je většinou místo krajnice hluboký příkop. Nepříliš zkušený a bázlivý řidič by raději měl zůstat doma. Cestou narazí na safari, kde se může projet na velbloudím hřbetu. Do vesnice Fataga se hodí dorazit okolo poledne. K obědu láká restaurace El Albaricoques terasou, z níž je pěkný pohled na okolní skalnaté kopce, a s jídelníčkem zaměřeným na kanárskou kuchyni. V nabídce nechybí králičí a kozí maso (to moc nedoporučuju, protože připomíná vařené přední hovězí, jen s trochu výraznější chutí), ryby, domácí zeleninový salát, oloupané krevety v horkém olivovém oleji a další pochoutky. Taková restaurace u moře není, tam vládne převážně mezinárodní kuchyně. Pěkná je malá procházka po vesnici. Škoda, že tu do hor nevede žádná cesta, nějaký menší výstup by se hodil. Prudkým stoupáním a četnými serpentinami dojedete až k nejvyššímu vrcholu ostrova Pico de las Nieves. Měří bezmála dva tisíce metrů nad mořem. Z hory je nádherný výhled na okolní vrcholy a hluboké strže a v dálce jsou vidět plastové skleníky, v nichž se pěstují banány a zelenina, a na obzoru moře. Odtud se dá sjet k pomyslnému středu ostrova Cruz de Tejeda s pozoruhodným kamenným křížem. Z obce a také z vrcholu vedou různé cestičky do hor, ale nejsou moc dobře značené.

Malebná horská vesnice Tejeda upoutá pěknou promenádou lemovanou restauracemi a třemi cukrárnami, kde prodávají různé chutné mandlové zákusky. Pěstují se tu totiž mandloně, které kvetou na přelomu ledna a února. K vidění je tu zahrada s léčivými bylinami Centro de Plantas Medicinales

a malé muzeum Museo de las Tradiciones, kde se kromě jiného věnují i původním obyvatelům ostrova Guanchům a jejich bojům se Španěly.

Nejvýše položenou obcí Gran Canaria je Altenara. Jsou odtud nádherné výhledy. Obec se pyšní jednou zvláštností – některé příbytky jsou vytesané ve skalách a v jeskyni se tu člověk může i ubytovat.

Zpátky z hor se můžete vrátit stejnou cestou přes Fatagu nebo zvolit menší zajižďku a sjet až k dálnici. Cestou se nabízí návštěva vesnice Santa Lucia s pěkným kostelem a několika venkovními plastikami. Naivní umění připomíná obraz na zdi před kostelem, jehož tématem je venkovská oslava. Do apartmánu nebo hotelového pokoje se vrátíte v pozdním odpoledni.

Druhý výlet znamená objet celý ostrov, což obnáší více než 200 kilometrů. A tak je třeba vyrazit brzy. Až k Las Palmas jedete po dálnici a těsně před městem zabočíte na Tafiru Bajú, kde si můžete prohlédnout pěknou botanickou zahradu s mnoha rostlinami – kaktusy, palmami a kvetoucími keři z Kanárských ostrovů a třeba i z jižní Afriky nebo Brazílie.

Sever ostrova je bohatší na zeleň i na srážky. A je tu chladněji. Zatímco na jihu svítí slunce a teplota se dotýká pětadvaceti stupňů, na severu může být o deset stupňů méně, zataženo nebo klidně i prší. Silnice jsou tu dostatečně široké, takže se řidič nemusí bát.

K nejkrásnějším městům ostrova patří Teror, centrum církevního života. V hlavní ulici stojí staré domy s typickými dřevěnými balkony na pastelových fasádách. Na náměstí Plaza Nuestra Señora del Pino se každou sobotu dopoledne koná farmářský trh. Ve městě lze v jednom ze dvou obchodů koupit pěknou místní keramiku. V jedné z nejkrásnějších budov se nachází malé muzeum. Muzeum má i zdejší kostel, kde církev vystavuje votivní dary věřících. Pozoruhodné jsou zejména šaty, do kterých se obléká socha Panny Marie stojící ve výklenku nad oltářem. V místní rybárně, pokud bydlíte v apartmánu, lze nakoupit nejrůznější ryby a udělat si druhý den dobrý oběd.

Další města můžete vynechat, nejsou tak zajímavá, a zastavit se až v Gáldaru. Město se pyšní pěkným parkem před kostelem v centru a v únoru se tu pořádá tradiční průvod bizarních masek. Před lety tu místní zemědělec objevil jeskyni vyzdobenou malovanými geometrickými obrazci, o jejichž poslání se dodnes vedou debaty odborníků. V muzeu jsou k vidění i zrekonstruovaná prehistorická obydlí.

Z Gáldaru pokračuje silnice až do Agaete. Neobvykle zelené údolí vyniká vegetací – palmami, ovocnými stromy, kaktusy... Po vyprahlém jihu člověk nevěří svým očím, že je to

na Gran Canarii možné. Kousek od Agaete leží malý přístav Puerto de las Nieves s pěkným kostelem a kamenitou pláží chráněnou před vlnami. Pod stejnojmenným skalním útvarem se nachází restaurace Dedo de Dios. Dát si tu pozdní oběd se přímo nabízí. Pokrmy z mořských plodů a ryb tu nabízejí celou řadu, ale my zkusíme tradiční paellu ozdobenou krevetami.

Cesta pak pokračuje směrem na jih a vede dost dlouho podél moře, kde jsou i pěkné vyhlídky. Pak zamíříme do vnitrozemí. A protože máme chuť na kávu, zastavíme u podniku El Albercón, který je hned u silnice. Vedle restaurace je malá zahrada s vysokými kaktusy a za ní hory, takže si připadáme jak v Mexiku, kam brzy dorazí na skleničku divočí bandité ze Sedmi statečných.

Když se vrátíme k moři přes městečko Mogán, zajedeme ještě do Puerto de Mogán. Na rozdíl od svých velkokapacitních sousedů Maspalomas, Playa del Inglés a Puerto Rico jsou tu spíš malé útulné penziony a my se vydáme na prohlídku živého přístavu a vodních kanálů, kvůli nimž se Puerto říká kanárské Benátky. Podél moře pak pokračujeme do El Pajar, kde je v sousedství nevzhledné cementárny restaurace El Boya s bohatým výběrem bílých ryb, mořských plodů a chobotnic. A vůbec nevadí, že na první pohled podnik působí jako totáčovská hospoda čtvrté cenové skupiny.

Na jednu atrakci Gran Canarie bych málem zapomněl. Nemusí se za ní jezdit. V oblasti Maspalomas se podél moře táhne pozoruhodný přírodní výtvar, rozsáhlé písčné dny, místy se suchomilnými keři, ale většinou jen s holými návršími a prohlubněmi, takže si člověk připadá, jako by se procházel po poušti. Cestu lze zakončit prohlídkou majáku.

Původně stála na dnešní návsi Větrného Jeníkova opevněná tvrz. Byla postavena v první polovině třináctého století. O její přestavbu na zámek se postaral rytíř Jan z Minetti ve dvacátých letech osmnáctého století. Klasicistní podobu zámku pak dali o století později hrabata z Rumerskirchu, o tu současnou novobarokní se pak postaral nový majitel Richard Fiedler. V současné době je v zámku, jehož fasády by si zasloužily renovaci, úřad městysu a knihovna. Je tu rovněž expozice věnovaná československým letcům britské RAF za druhé světové války. Z interiérů se zachovalo vstupní schodiště ozdobené dvěma velkými dřevěnými svícny. Na požádání lze nahlédnout do působivé obřadní síně.

Zámek ve Větrném Jeníkově

POSOUVÁME HRANICE TISKU

Technologii
digitální ražby
metalickou
folií přímo
na grafické papíry
najdete od
srpna 2024
v INDIGOPRINTU.

INDIGO PRINT

Svět papíru

BERNARD

Pivo

BERNARD BITTER GREP FREE

Ochutnejte novou kombinaci nealko Bernarda s přírodní grepovou šňávou, bez konzervantů a přidaného cukru. Na žízeň, na osvěžení, na chuť. Na zdraví!

ALKOHOL
max. 0,5 % obj.